

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΕΘΝΩΝ & ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗ ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟ
ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΜΑΝΟΥΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΟΤΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ
ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή
2. Τάσεις, εξελίξεις και χαρακτηριστικά της σύγχρονης μετανάστευσης στην ΕΕ
3. Η εξέλιξη της μη νόμιμης εισόδου μεταναστών στην Ελλάδα
4. Η κοινή πολιτική της ΕΕ για τη μη νόμιμη μετανάστευση
 - a. Η διαμόρφωση μιας κοινής πολιτικής της ΕΕ για τη μη νόμιμη μετανάστευση: Από το Συμβούλιο του Τάμπερε (1999) στο Πρόγραμμα της Χάγης (2004)
 - 4.2 Το ισχύον κοινό θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ και οι κοινές αρχές
 - 4.3 Ο ρόλος του συστήματος Schengen για την αντιμετώπιση της μη νόμιμης μετανάστευσης
 - 4.4 Το κοινό καθεστώς έκδοσης βίζας
 - 4.5 Συντονισμός και συνεργασία στην επιτήρηση των συνόρων και τα συστήματα της FRONTEX, CRATE και RABIT
 - 4.6 Ο ρόλος του Ταμείου Εξωτερικών Συνόρων
 - 4.7 Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Επιτήρησης των Συνόρων (EUROSUR)
 - 4.8 Ρυθμίσεις κατά της απασχόλησης μη νόμιμων μεταναστών
 - 4.9 Μέτρα και κυρώσεις κατά της υποβοήθησης και της μεταφοράς μη νόμιμων μεταναστών.
 - 4.10 Διεθνείς συμφωνίες της ΕΕ με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή
5. Η αντιμετώπιση της μη νόμιμης μετανάστευσης στην Ελλάδα
 - 5.1 Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο
 - 5.2 Επιχειρησιακές πολιτικές και μέτρα
 - 5.2.1 Επιχείρηση «Ξένιος Ζευς»
 - 5.2.2 Κέντρα Πρώτης Υποδοχής (ΚΕ.Π.Υ.) και Εγκαταστάσεων Κράτησης
 - 5.2.3 Επιστροφή (αναγκαστική ή εθελοντική) παράνομων μεταναστών (βάσει Νόμου 3907/2011)
 - 5.2.4 Επιτήρηση των συνόρων: εθνική πολιτική και συνεργασία με τα ευρωπαϊκά συστήματα (FRONTEX/RABIT)
6. Η Κοινή πολιτική για ο άσυλο: Το σύστημα του Δουβλίνου
 - 6.1 Η ενσωμάτωση στις Συνθήκες
 - 6.2 Το ισχύον θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο του Δουβλίνου
 - 6.2.1 Κανονισμός αριθ. 2725/2000 του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac»
 - 6.2.2 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 343/2003 (Δουβλίνο II) και Κανονισμός αριθ. 604/2013 (Δουβλίνο III)
 - 6.2.3 Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο
 - 6.2.4 Κοινό Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Επανεγκατάστασης
 - 6.3 Επιπτώσεις της εφαρμογής του συστήματος του Δουβλίνου
7. Σύνοψη συμπερασμάτων

Βιβλιογραφία

Παράρτημα

1. Εισαγωγή

Οι μετακινήσεις ατόμων, ομάδων ή μεγαλύτερων πληθυσμών ανθρώπων είναι ένα φαινόμενο που υφίσταται, σχεδόν, από την εμφάνιση του ανθρώπου. Η εισροή των μεταναστών, διαχρονικά, αντιμετωπίζεται, πολύ συχνά, με δυσπιστία ή και εχθρότητα από τον πληθυσμό των χωρών υποδοχής (Ether 1986). Αυτό ισχύει, κυρίως, στην περίπτωση που η είσοδος ξένων ατόμων γίνεται με βίαιο ή παράνομο τρόπο.

Η μετανάστευση είναι ένα σύνθετο φαινόμενο με πολυσχιδείς πτυχές και διαστάσεις όπως πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές, εθνοτικές κ.α. (Hanson 2009, Λαζαρίδης και Αμίτσης 2001). Η αντιμετώπιση του φαινομένου διαφοροποιείται από κοινωνία σε κοινωνία και από εποχή σε εποχή. Έτσι, για παράδειγμα, η μετανάστευση από τις χώρες των ευρωπαϊκών μεσογειακών χωρών προς τις βιομηχανικές χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης μετά το 1950 έγινε οργανωμένα και είχε ως στόχο τη διασφάλιση επαρκούς εργατικού δυναμικού στις χώρες υποδοχής (Cavounidis 2002, Kasimis and Kassimi 2004). Αυτό είχε ως συνέπεια την ευρύτατη αποδοχή των μεταναστών από τις τοπικές κοινωνίες. Αντιθέτως, η μετανάστευση των τελευταίων ετών από τις χώρες της Ασίας και της Αφρικής προς την Ευρώπη, η οποία δεν είναι οργανωμένη, ούτε σύμφωνα με τη νομοθεσία των χωρών υποδοχής, προκαλεί προβλήματα αποδοχής των μεταναστών και συχνά προκαλεί τα φαινόμενα της ξενοφοβίας, της μισαλλοδοξίας και του ακραίου εθνικισμού (Παπαδοπούλου-Κούρκουλα 2008). Και αυτό επειδή ο «ξένος» εκλαμβάνεται ως απειλή για την εθνική και πολιτιστική ισορροπία και ταυτότητα της τοπικής κοινωνίας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερος στην περίπτωση που ο μετανάστης δεν είναι απαραίτητος για την τοπική οικονομία, δεν μπορεί να απορροφηθεί από την αγορά εργασίας ή όταν θεωρείται απειλή για τις θέσεις εργασίας του τοπικού πληθυσμού. Με άλλα λόγια, η μετανάστευση χαρακτηρίζεται ως έντονο κοινωνικό πρόβλημα στην περίπτωση που η φέρουσα οικονομική και κοινωνική ικανότητα μιας χώρας εμφανίζει σημάδια κορεσμού.

Η μετανάστευση, ως η μόνιμη ή προσωρινή μεταβολή του τόπου εγκατάστασης ενός ατόμου ή ενός κοινωνικού συνόλου, έχει αποτελέσει και αποτελεί αντικείμενο έντονης και εκτενούς επιστημονικής έρευνας, καθώς και πολιτικής και ιδεολογικής αντιπαράθεσης. Γενικώς, η μετανάστευση συνιστά μια συνεχή ροή προσώπων μεταξύ των περιοχών μιας χώρας (εσωτερική μετανάστευση) ή μεταξύ διαφορετικών χωρών (εξωτερική ή διεθνής μετανάστευση). Κατά συνέπεια, πρόκειται για μια από τις βασικές δημογραφικές διαδικασίες, που επηρεάζει σημαντικά τη σύνθεση και την εξέλιξη του πληθυσμού μιας περιοχής.

Στην επιστημονική έρευνα αλλά και στον πολιτικό διάλογο η μετανάστευση υφίσταται ορισμένες κατηγοριοποιήσεις (Παραδεισάνος 2014).

Έτσι, υπάρχει η οικειοθελής ή βίαιη μετανάστευση, η οποία προκύπτει όταν ομάδες ή άτομα του πληθυσμού εξαναγκάζονται να μετακινηθούν σε άλλες περιοχές.

Από την άποψη του κινήτρου, η μετανάστευση μπορεί να διακριθεί σε οικονομική, κοινωνική ή πολιτική. Στην περίπτωση της οικονομικής μετανάστευσης τα άτομα εγκαταλείπουν τη χώρα τους οικειοθελώς, με σκοπό να εγκατασταθούν σε άλλη χώρα για να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση. Ομοίως, σε περίπτωση λοιμών ή άλλων φυσικών καταστροφών μετακινούνται οι πληθυσμοί προκειμένου να διασφαλίσουν την επιβίωσή τους. Οι οικονομικοί μετανάστες, μπορούν να αναγνωριστούν και ως πρόσφυγες σε περίπτωση που η οικονομική τους δυσπραγία οφείλεται σε θρησκευτικά, φυλετικά ή πολιτικά αίτια και διακρίσεις. Υπάρχουν βέβαια και οικονομικά υποκινούμενοι μετανάστες που επικαλούνται πολιτικούς λόγους, προκειμένου να παρακάμψουν τα εμπόδια εισόδου στις χώρες που επιθυμούν να εγκατασταθούν.

Η πολιτική μετανάστευση οφείλεται σε καθαρά πολιτικούς λόγους, όπως είναι η ύπαρξη αυταρχικών καθεστώτων, φυλετικών ή εθνικών διακρίσεων και διωγμών, κοινωνικών συγκρούσεων και πολέμων στις χώρες υποδοχής, με αποτέλεσμα άτομα απειλούμενα ή καταπιεζόμενα να αποφασίσουν την φυγή τους σε άλλες χώρες.

Με βάση το καθεστώς εισόδου και παραμονής στη χώρα υποδοχής, η μετανάστευση διακρίνεται σε νόμιμη και παράνομη.

Η μετανάστευση είναι νόμιμη όταν τα αλλοδαπά πρόσωπα εισέρχονται και παραμένουν σε μια χώρα σύμφωνα με τη νομοθεσία της. Οι νόμιμοι μετανάστες είναι κατά κανόνα καταγεγραμμένοι από τις αρχές της χώρας εισόδου και διαθέτουν άδεια παραμονής και εργασίας. Στις χώρες της ΕΕ υπάρχουν οι μετανάστες από άλλα κράτη μέλη, οι οποίοι με βάση την Ενωσιακή νομοθεσία έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης

εγκατάστασης και άτομα από τρίτες χώρες για τους οποίους υφίστανται περιορισμοί εγκατάστασης, καθώς και ειδικές διαδικασίες προέγκρισης.

Ως παράνομη μετανάστευση ορίζεται η είσοδος και παραμονή σε μια χώρα αλλοδαπών κατά παράβαση της ισχύουσας νομοθεσίας της χώρας υποδοχής (Αποστολόπουλος 2010). Σε περίπτωση εισόδου προσώπων χωρίς νόμιμα ταξιδιωτικά έγγραφα, γίνεται συχνά λόγος για «λαθρομετανάστευση». Υπάρχουν όμως και μετανάστες οι οποίοι μπορεί να εισήλθαν νόμιμα (π.χ. ως τουρίστες, φοιτητές, διερχόμενοι, προσωρινά εργαζόμενοι) όμως στη συνέχεια παραμένουν στη χώρα εισόδου παράνομα.

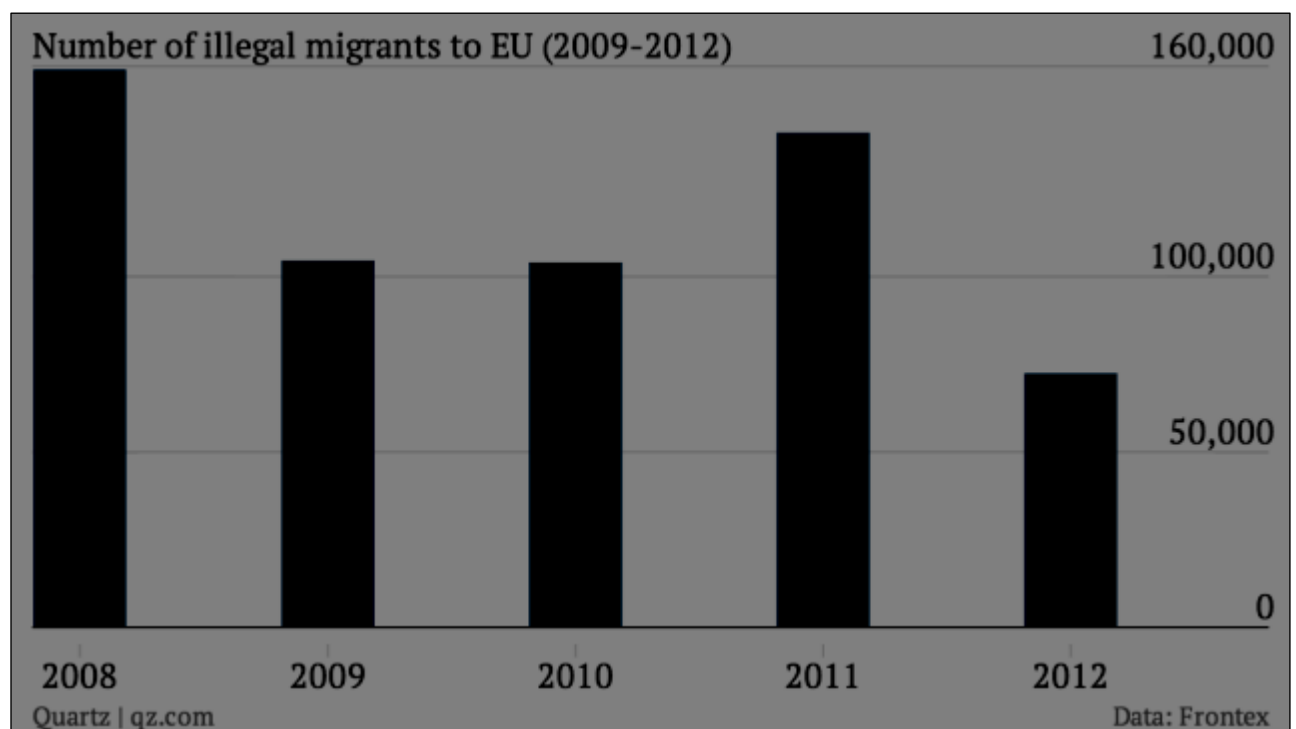
Τέλος, υπάρχει και μία άλλη μορφή πολιτικών μεταναστών που αποκαλούνται πρόσφυγες. Πρόκειται για αλλοδαπούς που έχουν εγκαταλείψει τη χώρα τους λόγω δίωξης ή βάσιμου φόβου δίωξης εξαιτίας της φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεών τους. Σε περίπτωση που το άτομο διαμένει στο εξωτερικό και για τους παραπάνω λόγους δεν επιθυμεί την επιστροφή του στη χώρα προέλευσης του, δύναται να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας. Οι πρόσφυγες δικαιούνται προστασίας στις χώρες υποδοχής τους σύμφωνα με το Άρθρο 1 § 2α της Σύμβασης της Γενεύης, όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 12 του Πρωτοκόλλου της Ν. Υόρκης. Οι «πρόσφυγες εντολής» προστατεύονται από τον Ύπατο Αρμοστή για τους Πρόσφυγες του Ο.Η.Ε. Τα τελευταία χρόνια αυξήθηκε, ειδικά στη χώρα μας, μια νέα κατηγορία μη καταστατικών προσφύγων. Πρόκειται για αλλοδαπούς οι οποίοι είτε δεν έχουν υποβάλλει αίτημα ασύλου, είτε το αίτημά τους έχει απορριφθεί για τυπικούς λόγους, είτε δεν έχει καταστεί δυνατή η ταυτοποίησή τους είτε δεν απέδειξαν τη δίωξη ή απειλή τους, αν και ανήκουν σε απειλούμενες ομάδες. Στην ουσία τα άτομα των παραπάνω περιπτώσεων χαρακτηρίζονται ως defacto πρόσφυγες και συχνά τους χορηγείται προσωρινή άδεια παραμονής ή γίνεται ανεκτή η παραμονή τους για λόγους ανθρωπιστικούς.

2. Τάσεις, εξελίξεις και χαρακτηριστικά της σύγχρονης μετανάστευσης στην ΕΕ

Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστούν έναν ενιαίο χώρο ελευθερίας, δημοκρατίας και ευημερίας (Νικολόπουλος 2008). Επίσης, χαρακτηρίζονται από την ελευθερία στην εγκατάσταση και στην κυκλοφορία των εργαζομένων. Ειδικά μεταξύ των χώρων που συμμετέχουν στη Συμφωνία του Schengen, δεν υφίστανται έλεγχοι

στην κυκλοφορία των προσώπων. Από την άλλη, υπάρχουν χώρες σε άλλες Ηπείρους που χαρακτηρίζονται από αυταρχικά καθεστάτα, πολιτική αστάθεια, εσωτερικές συγκρούσεις και πολέμους, εξωτερικούς πολέμους, χαμηλά εισοδήματα, φτώχεια, λιμούς, κ.α. Συνεπώς, είναι απολύτως φυσιολογικό, ότι πολλοί άνθρωποι από τις συγκεκριμένες περιοχές αποφασίζουν τη μενάστευσή τους σε άλλες αναπτυγμένες χώρες, όπως είναι οι χώρες της ΕΕ. Από την άλλη υπάρχουν οργανωμένα κυκλώματα, τα οποία αναλαμβάνουν την οργάνωση και διεκπεραίωση της μετακίνησης των ανθρώπων αυτών (Δενιόζος 2010, Antonopoulos, and Winterdyc 2005). Όπως φαίνεται και στο Γράφημα 1, ο αριθμός των παράνομων μεταναστών εμφανίζει αυξομειώσεις στο διάστημα 2008-2012, προφανώς λόγω των διακυμάνσεων των κρίσεων σε χώρες της Ασίας και της Αφρικής.

Γράφημα 1: Αριθμός παράνομων μεταναστών στην ΕΕ

Πηγή: FRONTEX

Όπως φαίνεται στο Γράφημα 2, οι ροές της παράνομης μετανάστευσης ακολουθούν συγκεκριμένες διαδρομές., όπως είναι (<http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/migratory-routes-map>):

- Η διαδρομή της Ανατολικής Μεσογείου, την οποία χρησιμοποιούν οι μετανάστες από το Αφγανιστάν, τη Συρία, το Ιράκ, το Πακιστάν, το Μπαγκλαντές κ.α. και συνιστά την μεγαλύτερη πύλη εισόδου στην ΕΕ.
- Η διαδρομή της Κεντρικής Μεσογείου, την οποία ακολουθούν μετανάστες από τη Β. Αφρική, κυρίως από τις χώρες Τυνησία, Σομαλία, Λιβύη, Ερυθραία, κ.α. και αποτελεί τη δεύτερη σημαντικότερη πύλη εισόδου μεταναστών.
- Η διαδρομή της Δυτικής Μεσογείου για μετανάστες που προέρχονται κυρίως από τις χώρες Αλγερίας και Μαρόκο.
- Η διαδρομή της Δυτικής Βαλκανικής, που τη χρησιμοποιούν μετανάστες κυρίως από το Κοσσυφοπέδιο, το Πακιστάν και το Αφγανιστάν.
- Η διαδρομή μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας, για μετανάστες από τις χώρες της περιοχής, η διαδρομή προς την ΕΕ μέσω Απουλίας και Καλαβρίας και η διαδρομή της Ανατολικής Ευρώπης.

Παράλληλα, αυξητική είναι τάση του ρυθμού των ατόμων που ζητούν άσυλο στην ΕΕ, όπως φαίνεται και από το Γράφημα 3. Το 2013, περ. 434 χιλ. άνθρωποι κατέθεσαν αίτηση ασύλου σε χώρες της ΕΕ (Frontex 2014). Λόγω του πολέμου στη Συρία, οι πολίτες της χώρας αυτής καταλαμβάνουν την πρώτη θέση. Ακολουθούν οι αιτούντες άσυλο από Ρωσία, Αφγανιστάν, Σερβία, Πακιστάν, Κοσσυφοπέδιο, Σομαλία, Ερυθραία, Ιράν και Νιγηρία.

Σημειώνεται, ότι μεγάλος αριθμός παράνομων μεταναστών εισήλθε στην ΕΕ μέσω των αεροδρόμιων, με νόμιμη βίζα (Frontex 2014). Εν συνεχεία, και μετά τη λήξη αυτής, πολλοί από αυτούς αποφάσισαν να παραμείνουν στο έδαφος της ΕΕ, χωρίς να διαθέτουν νομιμοποιητικά έγγραφα.

Από το Γράφημα 4 καθίσταται εμφανές ότι οι βασικές χώρες εισόδου και παραμονής στην ΕΕ είναι η Ελλάδα και η Ιταλία, οι οποίες βρίσκονται επί των δύο μεγαλύτερων διαδρομών εισόδου, της Ανατολικής Μεσογείου και της Κεντρικής Μεσογείου αντίστοιχα.

Τέλος, στο Γράφημα 5 αποτυπώνεται η ροή των μεταναστών, που εισέρχονται στην ΕΕ μέσω θαλάσσης. Τα τελευταία χρόνια, σχεδόν ένας στους τρεις μετανάστες προέρχεται από τη Συρία και ακολουθούν οι μετανάστες από Ερυθραία, Σομαλία και Αφγανιστάν (Frontex 2013 και 2014). Η κρίση στη Συρία και σε άλλες χώρες της περιοχής αύξησε

δραματικά το 2014 τις ροές άτυπης μετανάστευσης και προσφύγων (Economist 2014, Frontex 2014). Προκειμένου να εισέλθουν στο έδαφος της ΕΕ, οι μετανάστες αναλαμβάνουν υψηλούς κινδύνους για τη ζωή τους. Εκτιμάται ότι από το 2000 και μετά περ. 23.000 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους στην προσπάθειά τους να περάσουν τα σύνορα της ΕΕ (Economist 2014).

IMMIGRATION ROUTES INTO THE EU BY LAND AND SEA

Most migrants enter the EU through international airports; most of those living in the EU illegally originally entered with valid documents but then overstayed on a visa. Many others though enter via land and sea routes; the estimated numbers of those who entered in 2012 are shown below.

WESTERN BALKAN ROUTE

6,390

Number of illegal border crossings

Top 3 nationalities:
Afghanistan 1,670
Kosovo 940
Pakistan 860

WESTERN MEDITERRANEAN ROUTE

6,400

Number of illegal border crossings

Top 3 nationalities:
Algeria 2,020
Not specified 1,410
Morocco 500

CENTRAL MEDITERRANEAN ROUTE

10,380

Number of illegal border crossings

Top 3 nationalities:
Somalia 3,390
Tunisia 2,240
Eritrea 1,890

EASTERN BORDERS ROUTE

1,600

Number of illegal border crossings

Top 3 nationalities:
Georgia 330
Somalia 260
Afghanistan 200

CIRCULAR ROUTE FROM ALBANIA AND GREECE

5,500

Number of illegal border crossings

Top 3 nationalities:
Albania 5,400
FYROM 40
Kosovo 30

EASTERN MEDITERRANEAN ROUTE

37,220

Number of illegal border crossings

Top 3 nationalities:
Afghanistan 9,560
Syria 7,130
Bangladesh 4,600

APULIA AND CALABRIA

4,770

Number of illegal border crossings

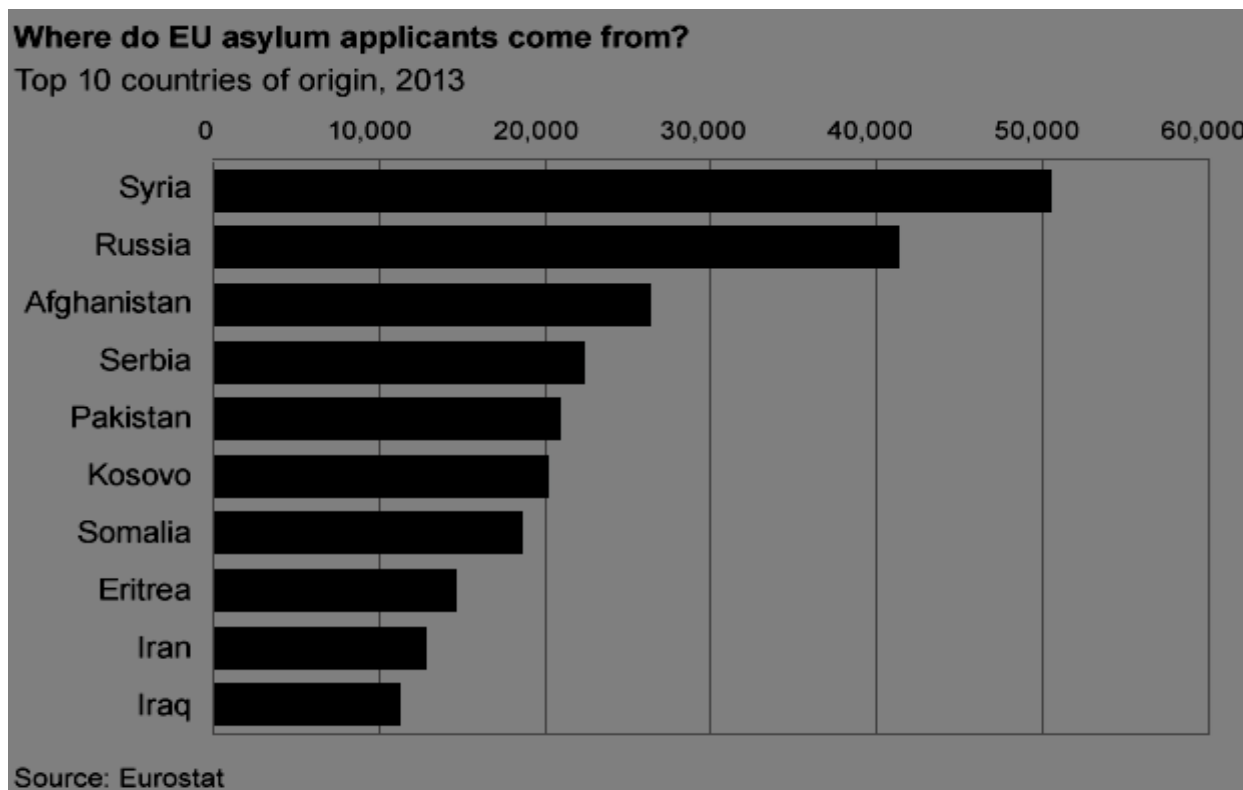
Top 3 nationalities:
Afghanistan 1,710
Pakistan 1,160
Bangladesh 500

SOURCE: Frontex Annual Risk Analysis 2013 | Designed by Inez Torre/CNN

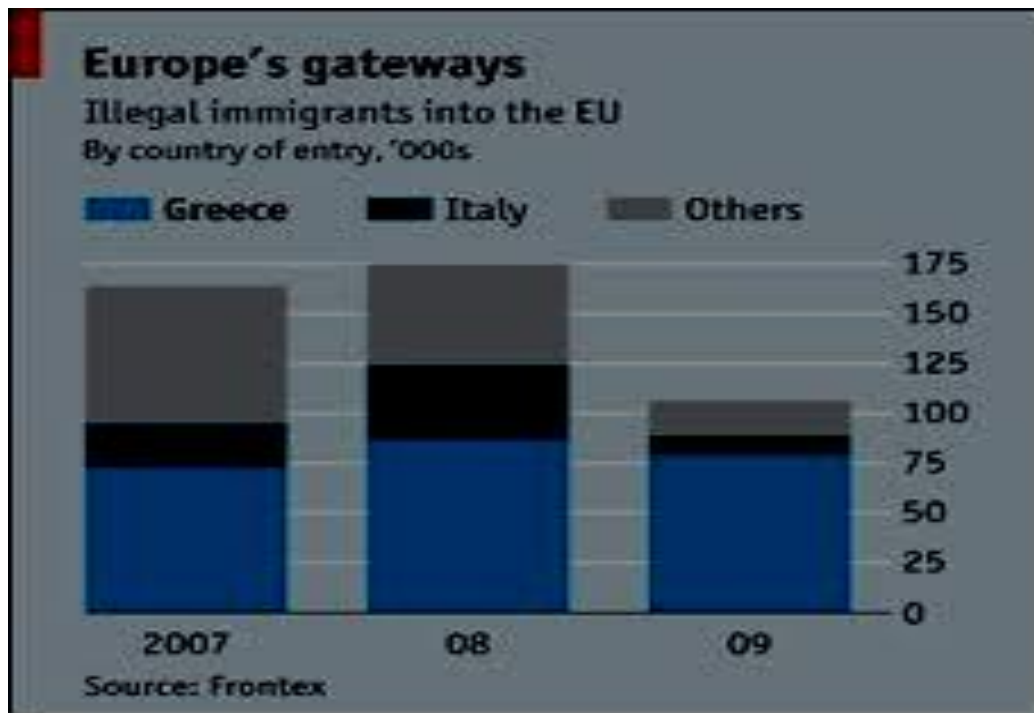
Πηγή: <http://edition.cnn.com/2013/10/30/world/eu-immigration-infographic/>

Γράφημα 5: Χώρες προέλευσης αιτούντων άσυλο στην ΕΕ

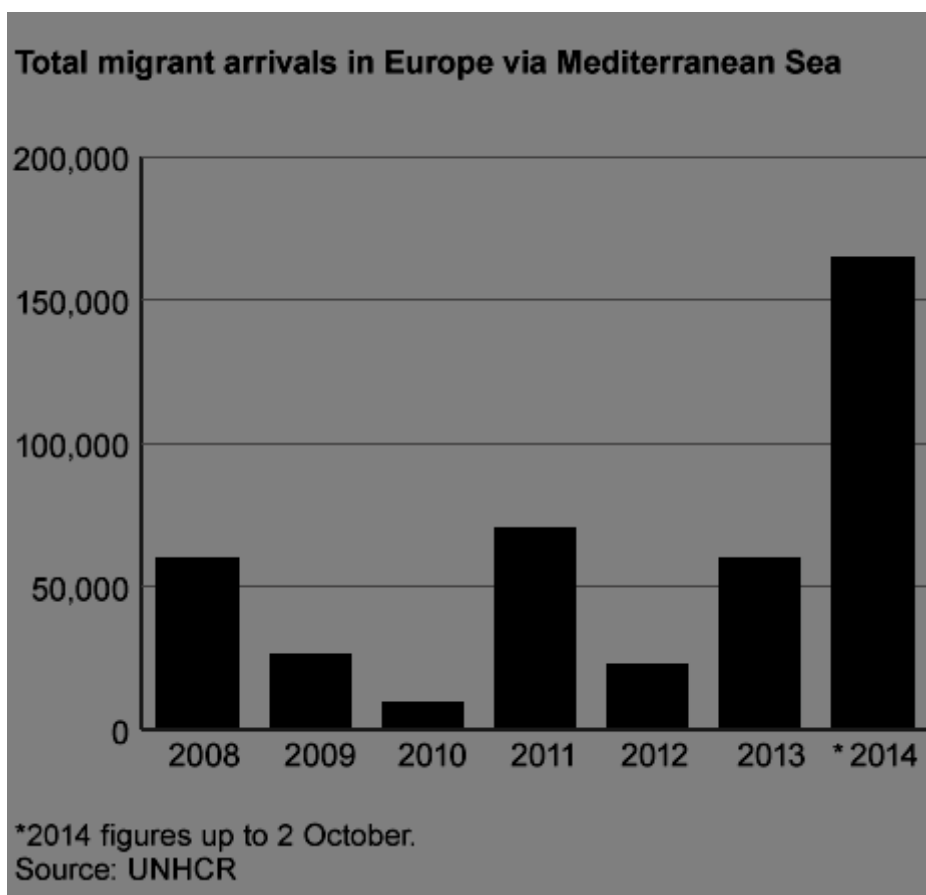
Πηγή: <http://www.bbc.com/news/world-europe-24583286>

Γράφημα 4: Χώρες της ΕΕ με τους περισσότερους παράνομους μετανάστες

Πηγή: FRONTEX

Γράφημα 5: Άφιξη στην ΕΕ μεταναστών μέσω θαλάσσης

Πηγή: <http://www.bbc.com/news/world-europe-24583286>

Ο μέσος όρος μεταναστών εντός της ΕΕ ανέρχεται στο 4,7% (Eurostat 2014). Στην Ελλάδα, την Κύπρο, την Ισπανία και την Αυστρία περίπου το 7% του καταγεγραμμένου πληθυσμού είναι μετανάστες, που προέρχονται από χώρες εκτός της ΕΕ. Στη Λετονία και την Εσθονία οι μετανάστες από χώρες εκτός της ΕΕ υπερβαίνουν το 15% του πληθυσμού τους, ενώ στην Πολωνία, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Κροατία βρίσκονται στον αντίποδα (περ. το 0,5% του συνολικού τους πληθυσμού).

Εάν προσμετρηθούν και οι μετανάστες από άλλες χώρες της ΕΕ, τότε τα υψηλότερα ποσοστά εμφανίζονται στο Λουξεμβούργο (44%) και στην Κύπρο (20%), ενώ τα χαμηλότερα στη Λιθουανία, την Πολωνία, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Κροατία (περ. 1%) (Eurostat 2014).

3. Η εξέλιξη της παράνομης εισόδου μεταναστών στην Ελλάδα

Μετά τις συστημικές αλλαγές στις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, η Ελλάδα εξελίσσεται σε χώρα εισόδου μεγάλου αριθμού μεταναστών χωρίς νόμιμο τρόπο. Έτσι, το πρώτο κύμα μεταναστών έρχεται από τις όμορες ή μη βόρειες χώρες και κυρίως από την Αλβανία, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και τις άλλες χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Εν συνεχεία, λόγω των πολέμων στην Κεντρική Ασία και στη Μέση Ανατολή, αλλά και λόγω της αύξησης του πληθυσμού και της φτώχειας σε χώρες της Νότιας Ασίας και της Αφρικής, η χώρα μας άρχισε να δέχεται σχεδόν καθημερινά, μεγάλο αριθμό μεταναστών. Η συνεχής αυτή εισροή μεταναστών έχει αυξήσει το ποσοστό των αλλοδαπών στην Ελλάδα (Εμκε-Πουλοπούλου, Η. 2007). Εκτιμάται ότι οι μετανάστες, προερχόμενοι από χώρες εκτός της ΕΕ, υπερβαίνουν πλέον του 7% του συνολικού πληθυσμού, ενώ το σύνολο των μεταναστών (συμπεριλαμβανομένων των πολιτών από χώρες μέλη της ΕΕ) εκτιμάται σε 8,6%, ποσοστό υψηλότερο του μέσου όρου της ΕΕ (6,8%) (Eurostat 2014, ΥΠΕΣ 2014). Σήμερα, η χώρα μας θεωρείται η κύρια πύλη εισόδου παράνομων μεταναστών στην ΕΕ, με επόμενες της Ιταλία και Ισπανία (Εσδράς 2010, ΙΜΕΠΟ 2008).

Η εισροή και συσσώρευση μεγάλου πλήθους μεταναστών είναι πρωτόγνωρη για τη χώρα μας. Έτσι, αναπόφευκτα αποτελεί σημαντική πρόκληση για την εσωτερική και εξωτερική πολιτική της Ελλάδας, αλλά και θέμα πολιτικής και κοινωνικής αντιπαράθεσης (Κανελλόπουλος, Κ., Μ. Γρέγου και Αθ. Πετραλιάς 2006). Επίσης, όπως θα δειχθεί κατωτέρω, η παράνομη μετανάστευση αποτελεί και θέμα τριβών και αντιπαραθέσεων εντός της ΕΕ. Η οικονομική και κοινωνική κρίση, η παρατεταμένη ύφεση και η υψηλή ανεργία που βιώνει η χώρα μας μετά το 2009, δεν προκάλεσε την ανακοπή της εισροής των μεταναστών που έρχονται στην Ελλάδα (Kasimis 2012). Σύμφωνα με τη FRONTEX, το 2010, οι 9 στους 10 μετανάστες που εισήλθαν παράνομα στην ΕΕ, εισήλθαν μέσω της Ελλάδας (Papadopoulou 2004).

Το Γράφημα 6 αποτυπώνει τον ετήσιο αριθμό συλληφθέντων παράνομων μεταναστών στην Ελλάδα για το διάστημα 2006-2013. Μέχρι το 2011, ο αριθμός των μεταναστών αυτών είτε προσεγγίζει τις 100 χιλ. ετησίως (π.χ. τα έτη 2006 και 2011) είτε είναι πολύ μεγαλύτερος (π.χ. τα έτη 2007, 2008, 2009 και 2010) (astynomia.gr).

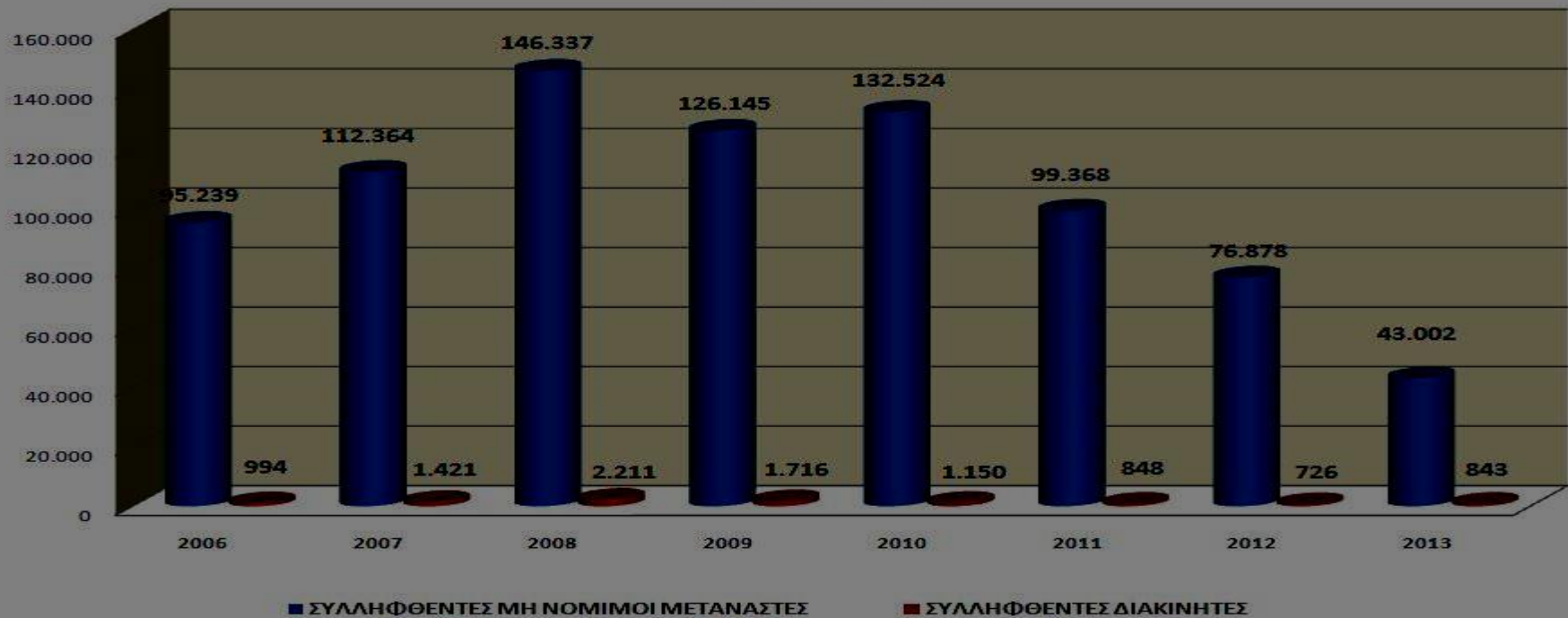
Το έτος με το μεγαλύτερο αριθμό παράνομων μεταναστών είναι 2008, ενώ μετά το 2012 παρατηρείται σημαντική μείωση, ιδίως το 2013 όπου σημειώνεται δραστική μείωση, κυρίως λόγω των έργων στην παραμεθόρια περιοχή του Εύρου.

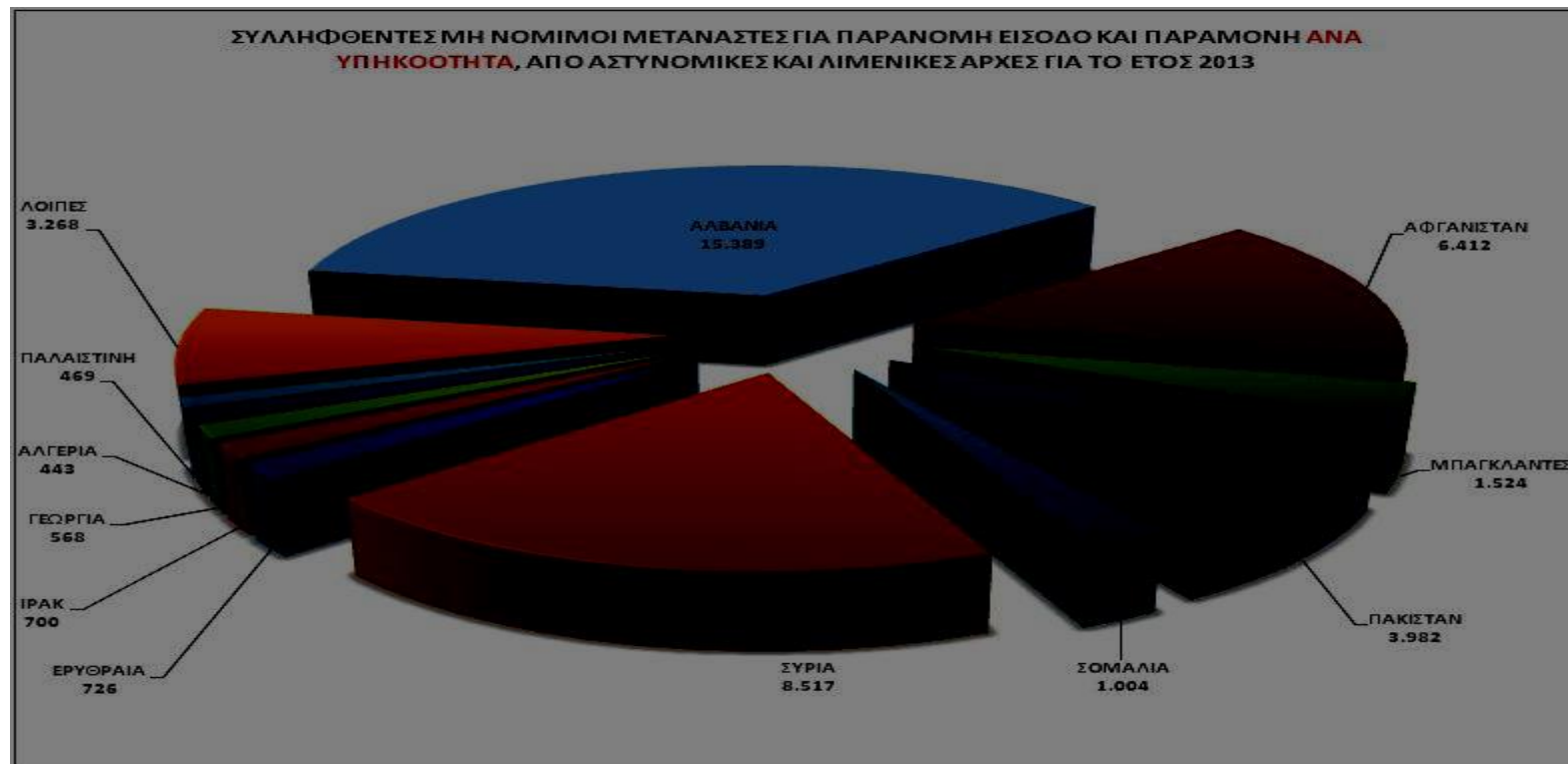
Στο Γράφημα 7, καταγράφεται η χώρα προέλευσης των μεταναστών με μη νόμιμη είσοδο και διαμονή στην Ελλάδα το έτος 2013. Έτσι, διαπιστώνεται ότι πρώτη σε αριθμό είναι οι μετανάστες από την Αλβανία, και ακολουθούν οι εισοδοί από Συρία, Αφγανιστάν, Πακιστάν, Μπαγκλαντές και Σομαλία (βλ. και Πίνακα 1 στο Παράρτημα). Όσον αφορά τη χώρα προέλευσης των διακινητών μη νόμιμων μεταναστών, το 2013 στη πρώτη θέση είναι οι Έλληνες και ακολουθούν οι Αλβανοί, οι Σύριοι, οι Βούλγαροι, οι Τούρκοι και οι Αφγανοί.

Μέχρι το 2012, οι περισσότεροι μη νόμιμοι μετανάστες εισέρχονταν στη χώρα μας από την χερσαία ελληνοτουρκική μεθόριο (Γραφήματα 8 και 9). Μετά την κατασκευή του τείχους στον Έβρο, αφενός μειώνεται σημαντικά η είσοδος από τη μεθόριο αυτή, και αφετέρου παρατηρείται σχετική αύξηση της εισόδου από νησιώτικες περιοχές όπως είναι τα νησιά του Β. Αιγαίου και τα Δωδεκάνησα. Προφανώς, έλαβε χώρα μια μετατόπιση των σημείων εισόδου, αυξάνοντας την ένταση της εισροής μέσω θαλάσσης. Αντιθέτως, σταθερά υψηλά ποσοστά μη νόμιμα εισερχόμενων μεταναστών, εμφανίζει η ελληνο-αλβανική μεθόριος.

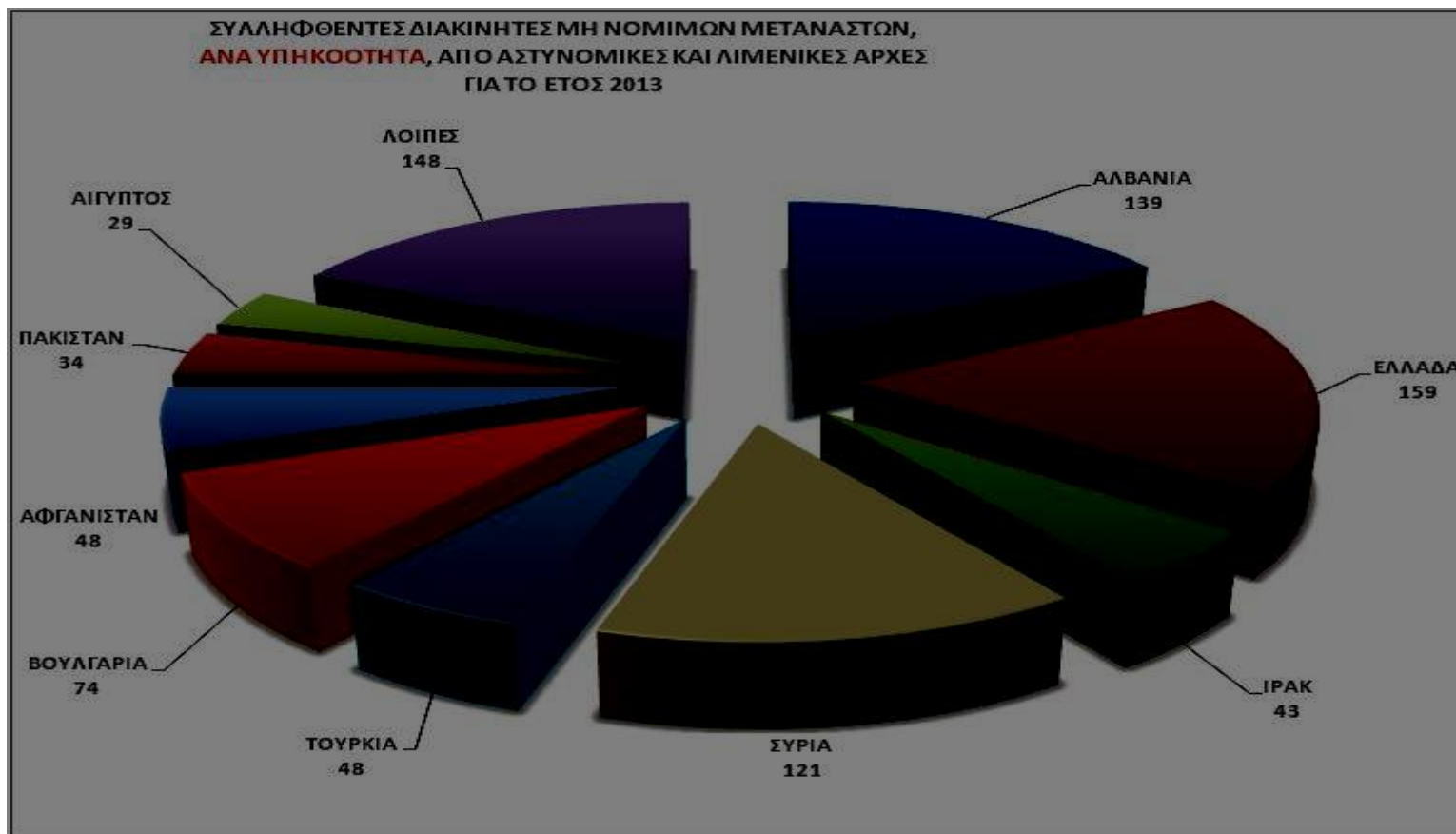
Πάντως, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών κατά το πρώτο 9μηνο του 2014, σε σύγκριση με το αντίστοιχο του 2013, παρατηρήθηκε αύξηση των αριθμού των εισελθέντων παρανόμως και τα περ. 72% ή από 31.050 άτομα σε 53.364. Επίσης το 2014 συνεχίστηκε η μετατόπιση της εισόδου, που ξεκίνησε το 2013 από τη χερσαία στη θαλάσσια ζώνη. Έτσι, πολλαπλασιάστηκαν οι αριθμοί των εισερχόμενων ατόμων στα νησιά Λέσβο, Σάμο, Χίο και Δωδεκάνησα, αναγορεύοντάς τα, πλέον, σε βασική περιοχή εισόδου μεταναστών και οξύνοντας τα προβλήματα υποδοχής, λόγω ελλείψεων στις υποδομές.

**ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ ΜΗ ΝΟΜΙΜΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ & ΔΙΑΚΙΝΗΤΕΣ,
ΑΠΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ,
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2006 - 2013**

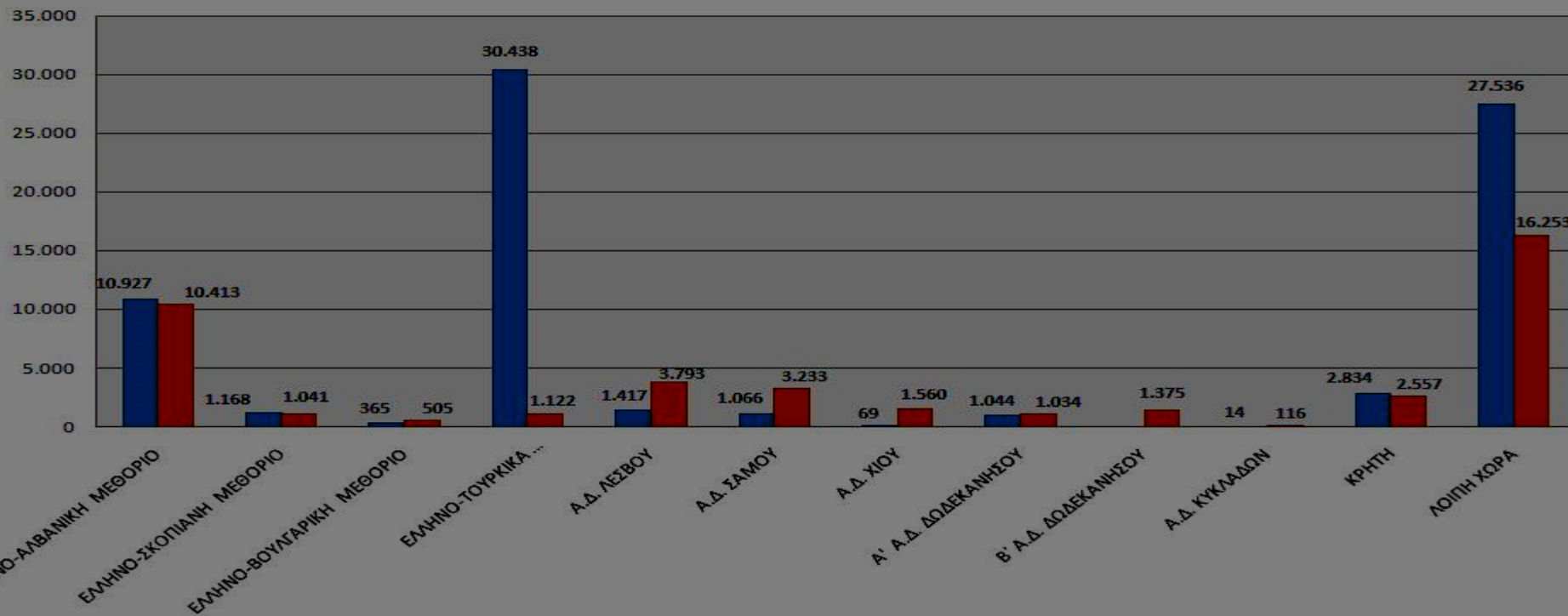
Πηγή: www.astynomia.gr/

Πηγή: www.astynomia.gr/

**ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ ΜΗ ΝΟΜΙΜΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΕΙΣΟΔΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗ,
ΑΠΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ,
ΑΝΑ ΜΕΘΟΡΙΟ
ΣΥΓΚΡΙΣΗ 2012-2013**

■ ΕΤΟΣ 2012 ■ ΕΤΟΣ 2013

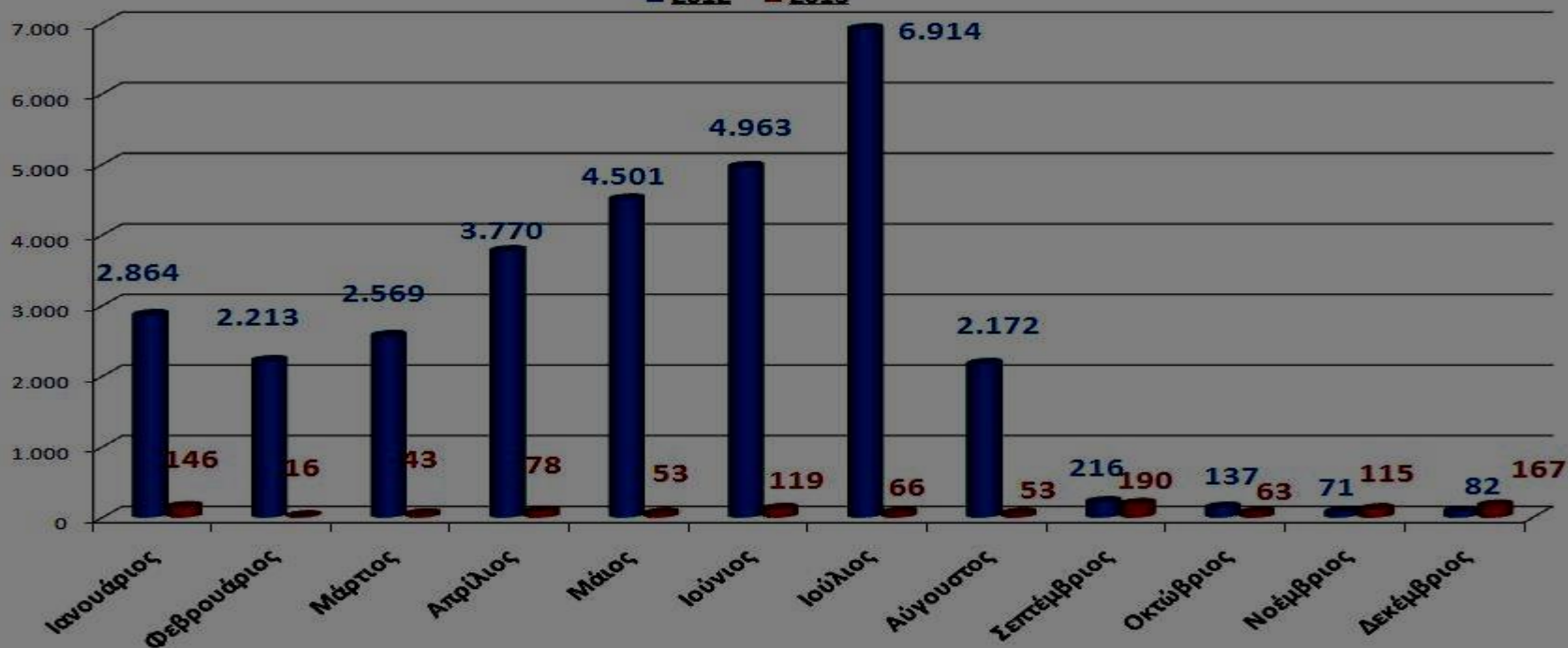
Πηγή: www.astynomia.gr/

ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ ΜΗ ΝΟΜΙΜΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ ΧΕΡΣΑΙΑ ΣΥΝΟΡΑ **ΑΝΑ ΜΗΝΑ**

(ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΡΚΙΑ)

ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2012-2013

■ 2012 ■ 2013

Πηγή: www.astynomia.gr/

Με βάση τα παραπάνω, η Ελλάδα αποτελεί την κύρια πύλη εισόδου μη νόμιμων μεταναστών, κυρίως από τις χώρες της Μέσης Ανατολής, της Νότιας Ασίας και της Αλβανίας. Οι περισσότεροι μετανάστες έρχονται μέσω της Τουρκίας. Δεδομένου ότι ο αριθμός των μεταναστών που εισέρχονται χωρίς άδεια στη χώρα μας υπολογίζεται με βάση τους συλληφθέντες από τις αστυνομικές και τις λιμενικές αρχές, είναι σχεδόν βέβαιο ότι ο συνολικός αριθμός των διαβιούντων στη χώρα μεταναστών να είναι μεγαλύτερος. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, ο συνολικός αριθμός μπορεί να ανέρχεται στο 1 εκατομμύριο, με αυξητική τάση. Η πλειοψηφία αυτών είναι άνεργοι ή υποαπασχολούμενοι. Επίσης, δεν διαθέτουν ιδιοκτησία, έχουν ελάχιστες αποταμιεύσεις και χαμηλές αμοιβές εργασίας, οι οποίες λόγω της κρίσης μειώνονται περαιτέρω (Kasimisi 2012). Συνεπώς, αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα επιβίωσης και είναι αναγκασμένοι να προσφεύγουν στην κοινωνική αλληλεγγύη. Όμως, από την άλλη η οικονομική κατάσταση της χώρας δεν επιτρέπει τη χρηματοδότηση όλων των αναγκών των μη νόμιμων μεταναστών.

4. Η κοινή πολιτική της ΕΕ για τη μη νόμιμη μετανάστευση

4.1 Η διαμόρφωση μιας κοινής πολιτικής της ΕΕ για τη μη νόμιμη μετανάστευση: Από το Συμβούλιο του Τάμπερε (1999) στο Πρόγραμμα της Χάγης (2004)

Λόγω της ελευθερίας κινήσεως των προσώπων και των ανοικτών εσωτερικών συνόρων, το πρόβλημα της μετανάστευσης και ειδικότερα της μη νόμιμης, έχει πολλές κοινές πτυχές και απαιτεί μια κοινή αντιμετώπιση ενός της ΕΕ (Νικολόπουλος 2008).

Για πρώτη φορά, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Τάμπερε (1999) έθεσε διάφορα ζητήματα περί ασφάλειας, ελευθερίας και δικαιοσύνης σε σχέση με τους μετανάστες. Το θέμα της παράνομης μετανάστευσης τέθηκε ως ζήτημα που απαιτεί την ανάπτυξη μιας κοινής Ευρωπαϊκής πολιτικής (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο 1999) .

Η ανάπτυξη μιας εταιρικής σχέσης με τις χώρες προέλευσης των μη νόμιμων μεταναστών κρίθηκε εξαρχής αναγκαία. Η έκθεση της Ομάδας υψηλού επιπέδου για την μετανάστευση, συνεστήθη από το Συμβούλιο προκειμένου να προτείνει σχέδια δράσης για μία κοινή πολιτική και φυσικά για την υλοποίησή τους. Μέσα από την

συνεργασία με τις χώρες προέλευσης τέθηκε ο στόχος της διευκόλυνσης του εθελοντικού επαναπατρισμού.

Η διαχείριση των μεταναστευτικών ροών είναι απαραίτητη, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε. Αυτό που προτάθηκε, ήταν, σε συνεργασία με τις χώρες προέλευσης, να γίνεται μια εκτενής ενημέρωση για τη δυνατότητα της νόμιμης μετανάστευσης στις χώρες υποδοχής, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα όπως το εμπόριο ανθρώπων. Επίσης, προτάθηκε μια κοινή πολιτική σε θέματα σχετικά με τις θεωρήσεις και τα πλαστά έγγραφα.

Συνεπώς, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε την καταπολέμηση του ανθρώπινου εμπορίου, με την θέσπιση νομοθεσίας που προβλέπει κυρώσεις. Επίσης, παρότρυνε τη συνεργασία της Ευρώπης με τα κράτη-μέλη, ώστε να γίνει αποτελεσματικότερη η καταπολέμηση των εγκληματικών δικτύων. Παράλληλα, τονίστηκε η ανάγκη για ουσιαστική συνεργασία των κρατών- μελών με τις υπηρεσίες ελέγχου των συνόρων σε προγράμματα που αφορούν την μεταφορά, αλλά και την ανταλλαγή τεχνολογίας, ειδικά για τα θαλάσσια σύνορα.

Πέντε έτη μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε τέθηκε ένα νέο θεματολόγιο, με διάφορα ζητήματα που απασχολούσαν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό το πολυετές πρόγραμμα είναι γνωστό ως Πρόγραμμα της Χάγης (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο 2005).

Στο ζήτημα της μη νόμιμης μετανάστευσης το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έθεσε ως στόχο την απομάκρυνση και επαναπατρισμό, όσων δεν έχουν πλέον το δικαίωμα να ζουν νόμιμα στην ΕΕ, με τρόπο, όμως, που σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το 2005 άρχισαν οι συζητήσεις για την θέσπιση των κανόνων αυτών, που διέπουν την διαδικασία επιστροφής, ώστε να γίνεται αποτελεσματικά. Συνεπώς, το Πρόγραμμα της Χάγης στόχευσε στην κατάργηση των εσωτερικών συνόρων όλων των κρατών-μελών και την ενίσχυση του συστήματος, τον έλεγχο αλλά και την επιτήρηση των εξωτερικών συνόρων, ώστε η καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης να γίνεται με πιο αποτελεσματικό τρόπο.

4.3 Το ισχύον κοινό θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ και οι κοινές αρχές

Η Οδηγία 2008/115/ΕΚ «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη – μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» (βλ. Νομικά Κείμενα στη Βιβλιογραφία) αναφέρεται στους κοινούς κανόνες και διαδικασίες των κρατών- μελών για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών. Τα κράτη- μέλη πρέπει πρώτα να δώσουν έμφαση σε συγκεκριμένες προτεραιότητες πριν προβούν στην διαδικασία επιστροφής. Τέτοιες είναι οι οικογενειακοί δεσμοί, τα παιδιά και η υγεία των μη νόμιμων μεταναστών.

Σύμφωνα με την παραπάνω Οδηγία, αν ο μετανάστης είναι κάτοχος ενός νόμιμου εγγράφου παραμονής σε μία άλλη χώρα, τότε το κράτος- μέλος είναι υπόχρεο να τον στείλει σε εκείνο. Συνεπώς, αν ένα κράτος- μέλος λόγω μίας δικαστικής δίκης του μη νόμιμου μετανάστη ή για έναν άλλο λόγο, επιθυμεί να δώσει προσωρινή άδεια παραμονής, τότε είναι το ίδιο υπεύθυνο για την επιστροφή του.

Η διαταγή επιστροφής, σύμφωνα με την οδηγία 2008/115/ΕΚ, πρέπει να χορηγεί ένα χρονικό περιθώριο τριάντα ημερών, για την εθελοντική επιστροφή. Σε ειδικές περιπτώσεις, το χρονικό περιθώριο μπορεί να αυξηθεί. Σε περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος για τη δημόσια και εθνική υγεία ή περίπτωση φυγής τότε οι τριάντα μέρες μπορεί να γίνουν λιγότερες ή ακόμα και μηδενικές, με αναγκαστική και άμεση επιστροφή του μετανάστη στη χώρα προέλευσής του. Στην περίπτωση που ο μη νόμιμος μετανάστης δεν έχει αποχωρήσει εθελούσια στο χρονικό περιθώριο των τριάντα ημερών, τότε το κράτος- μέλος είναι υπόχρεο να ακολουθήσει τη διαδικασία της άμεσης επιστροφής.

Παράλληλα, υφίσταται το ενδεχόμενο της απαγόρευσης ταξιδιού από το κράτος υποδοχής στο οποίο επρόκειτο να σταλεί ο μετανάστης. Αυτό μπορεί να συμβεί αν, το κράτος μέλος δεν έχει εκδώσει διαταγή επιστροφής για ορισμένο χρονικό περιθώριο ή αν ο λαθρομετανάστης δεν τήρησε την εθελούσια επιστροφή. Η διάρκεια απαγόρευσης ταξιδιού από το κράτος που ενδέχεται να υποδεχτεί τον μη νόμιμο μετανάστη δεν μπορεί να ξεπεράσει τα πέντε έτη. Η διάρκεια απαγόρευσης ποικίλει αναλόγως με την περίπτωση. Βέβαια, σε ειδικές περιπτώσεις και κυρίως για ανθρωπιστικούς λόγους, τα κράτη-μέλη μπορούν να παραβλέψουν την απαγόρευση και να κινήσουν κανονικά τη διαδικασία επιστροφής.

Συνεπώς, δίνεται η ευκαιρία στους μη νόμιμους μετανάστες τρίτων χωρών να ασκούν έφεση στη διαταγή επιστροφής, καθώς και η δυνατότητα της νομικής υποστήριξης χωρίς έξοδα. Αυτό το δικαίωμα επιτηρείται αυστηρά από μέλη της δικαστικής ή διοικητικής αρχής, που είναι ουδέτερα και η ανεξαρτησία τους είναι εγγυημένη.

Υπάρχουν και περιπτώσεις όπου τα κράτη- μέλη μπορούν να προβούν σε σύλληψη του μη νόμιμου μετανάστη τρίτης χώρας. Αυτό γίνεται όταν τίθεται κίνδυνος φυγής ή όταν ο λαθρομετανάστης αποφεύγει την διαδικασία ή την προετοιμασία της επιστροφής. Η φυλάκιση δεν μπορεί να ξεπερνάει τους 6 μήνες. Μόνο σε ειδικές περιπτώσεις μπορεί να φτάσει ως και τους 12 μήνες. Η φυλάκιση γίνεται σε ειδικά καταστήματα κράτησης και αν αυτό δεν είναι εφικτό τότε στα κανονικά καταστήματα κράτησης (http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/jl0014_de.htm)

4.3 Ο ρόλος του συστήματος Schengen για την αντιμετώπιση της μη νόμιμης μετανάστευσης

Το 1995 περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ υπέγραψαν την συνθήκη του Σένγκεν (http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and_visas/schengen/index_en.htm). Με αυτή την υπογραφή έβαλαν τέλος στον συνοριακό έλεγχο για εκείνα τα κράτη μέλη που συμμετείχαν και υπέγραψαν στην συνθήκη. Για εκείνα που δεν θέλησαν να μπουν και όσα είναι εκτός ισχύει κανονικά ο έλεγχος στα σύνορα.

Η συνθήκη του Σένγκεν δυναμώνει τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ μέσα από μέτρα τα οποία καθιστούν κοινούς κανόνες για κράτη μέλη. Τα μέτρα εφαρμόζουν τους κοινούς κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες έκδοσης βίζας, τον συντονισμό επιτήρησης των συνόρων και τους διασυνοριακούς ελέγχους.

Για την καλύτερη αντιμετώπιση της μη νόμιμης μετανάστευσης το μέτρο που εφαρμόζει η ΕΕ είναι το σύστημα πληροφόρησης Σένγκεν (SIS). Το σύστημα αυτό μπορεί να βοηθήσει ώστε να γίνει εύκολη και χρήσιμη η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών συνοριακών αρχών. Επιπροσθέτως, δίνει την δυνατότητα στις δικαστικές αρχές να προβούν σε λεπτομέρειες που θεωρούν σημαντικές σχετικά με

πρόσωπα ή αντικείμενα (http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/index_en.htm)

Στην εφαρμογή του, το σύστημα Σένγκεν ενημερώνεται από τα κράτη- μέλη μέσω των δικτύων τους με ονομασία N-SIS, τα οποία εν συνέχεια συνδέονται με ένα κεντρικό σύστημα το CSIS. Το SIRENE είναι το δίκτυο που συμπληρώνει το CSIS και δίνει τη δυνατότητα για περαιτέρω συμπλήρωση πληροφοριών εθνικών καταχωρήσεων.

Το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς SIS II θα αντικαθιστά το προηγούμενο σύστημα. Το σύστημα αυτό θα έχει δεδομένα που θα παρέχονται με σκοπό την άρνηση εισόδου σε κράτος- μέλος ή την απαγόρευση παραμονής σε αυτό για τους υπηκόους τρίτων χωρών. Στο σύστημα SIS II είναι αποθηκευμένα πληροφορίες, ονόματα, το φύλο, φωτογραφίες, δακτυλικά αποτυπώματα και πολλά άλλα προκειμένου να βοηθήσει στην αντιμετώπιση της μη νόμιμης μετανάστευσης (http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/133020_el.htm).

4.4 Το κοινό καθεστώς έκδοσης βίζας

Το κοινό καθεστώς έκδοσης βίζας καθορίζεται για τους υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν σκοπό την διέλευση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Ο Κανονισμός που θεσπίζει τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις είναι ο 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Συνεπώς, ο Κανονισμός αναφέρει τον κατάλογο των κρατών αυτών, όπου υποχρεούνται οι υπήκοοι τρίτων χωρών να υποβάλουν αίτηση για έκδοση βίζας.

Η αίτηση βίζας εξετάζεται στο προξενείο του κράτους που δηλώνει ενδιαφέρον ο αιτών για προορισμό. Σε πολλαπλές διελεύσεις υπεύθυνο για την υπό εξέταση της θεωρήσεις είναι το κράτος- μέλος στο οποίο γίνεται η πρώτη διέλευση.

Σχετικά με την διαδικασία της αίτησης, ο υπήκοος τρίτης χώρας θα πρέπει να υποβάλει αυτοπροσώπως την αίτηση και η χρονική προθεσμία να είναι τρεις μήνες το λιγότερο πριν το ταξίδι. Εκτός από ορισμένες περιπτώσεις, ο αιτών θα πρέπει να δώσει και δακτυλικά αποτυπώματα. Κατά την συμπλήρωση της αίτησης ο αιτών θα πρέπει να έχει προσκομίσει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, φωτογραφία και απόδειξη της κατοχής ταξιδιωτικής ιατρικής ασφάλισης.

Εντός των δεκαπέντε ημερολογιακών ημερών αφού κατατέθηκε η αίτηση, λαμβάνεται η απόφαση της έκδοσης βίζας ή της άρνησης βίζας. Ορισμένες φορές μπορεί να πάρει και κάποιες μέρες παραπάνω. Η απόφαση μπορεί να αναφέρει περιορισμένη εδαφική ισχύος ή ακόμα μεταφορά της αίτησης σε άλλο κράτος-μέλος, αν αυτό αναλάβει την εξέταση, αναλόγως με την περίπτωση. Το χρονικό διάστημα που χορηγείται στη θεώρηση, δεν μπορεί να ξεπερνάει τα πέντε χρόνια για μία ή για πολλές εισόδους.

4.5 Συντονισμός και συνεργασία στην επιτήρηση των συνόρων και τα συστήματα της FRONTEX, CRATE και RABIT

Η απαίτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μία ολοκληρωμένη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, φέρνει ο Κανονισμός 2007/2004 του συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2004, που προβλέπει τη σύσταση του οργανισμού FRONTEX (www.frontex.eu). Ο οργανισμός αυτός βοηθάει τα κράτη μέλη στον έλεγχο και εποπτεία των εξωτερικών συνόρων, αλλά και στην εφαρμογή των ισχυόντων μέτρων όπως και αυτών που θα ακολουθήσουν στο μέλλον για την καλύτερη διαχείριση των συνόρων.

Η δομή του FRONTEX αποτελείται από τον εκτελεστικό διευθυντή, τον αναπληρωτή εκτελεστικό διευθυντή και το διοικητικό συμβούλιο. Ο εκτελεστικός διευθυντής διοικεί και εκπροσωπεί τον οργανισμό. Η θητεία του είναι πέντε χρόνια και διορίζεται από το διοικητικό συμβούλιο. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από δύο εκπροσώπους της επιτροπής και ένα εκπρόσωπο από κάθε κράτος μέλος. Ο οργανισμός FRONTEX το 2006 και το 2007 διεξήγαγε κοινές επιχειρήσεις με τα κράτη μέλη τόσο στα θαλάσσια σύνορα όσο και στα εναέρια αλλά και στα χερσαία σύνορα. Στην διετία αυτή εφαρμόστηκαν δέκα πολιτικά σχέδια για την ολοκλήρωση των κοινών επιχειρήσεων και όλα τα κράτη μέλη συμμετείχαν έστω από μία φορά. Από αυτές τις κοινές επιχειρήσεις τα αποτελέσματα ήταν θετικά. Συνελήφθησαν 58 διακινητές μη νόμιμων μεταναστών, 2900 πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα και 53.000 άτομα συνελήφθησαν ή δεν τους άφησαν να περάσουν τα σύνορα.

Επίσης, ο FRONTEX για την επιτήρηση αλλά και τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων δημιούργησε το CRATE. Πρόκειται για το κεντρικό μητρώο του διαθέσιμου τεχνικού εξοπλισμού. Το CRATE έχει στη διάθεση του οχήματα, μονάδες ραντάρ,

εξαρτήματα εξοπλισμού για τον έλεγχο συνόρων, καθώς και είκοσι αεροσκάφη, εικοσιπέντε ελικόπτερα και εκατό σκάφη. Ο εξοπλισμός αυτός χρησιμοποιείται στις κοινές επιχειρήσεις των κρατών μελών με τον FRONTEX.

Στις 20 Αυγούστου 2007 θεσπίστηκε ο κανονισμός για την ομάδα ταχείας επέμβασης στα σύνορα με την ονομασία RABIT. Η ομάδα RABIT καλείται να βοηθήσει άμεσα ένα κράτος μέλος όταν αυτό ζητήσει βοήθεια. Αποτελείται από 500-600 συνοριοφύλακες και παρευρίσκεται στα σύνορα το αργότερο σε πέντε μέρες μετά την αίτηση του κράτους μέλους.

4.6 Ο ρόλος του Ταμείου Εξωτερικών Συνόρων

Το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων ιδρύθηκε με την απόφαση 574/2007/EK του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου το 2007 για την χρονική περίοδο 2007-2013. Για το ταμείο εγκρίθηκαν κονδύλια της τάξης 1820 εκατομμύρια ευρώ.

Οι στόχοι του Ταμείου Εξωτερικών Συνόρων έχουν να κάνουν με τους ελέγχους στα σύνορα, όπως και με την επιτήρηση αυτών σε διοικητικό και σε επίπεδο ανταλλαγής πληροφοριών. Προσπαθεί να ελέγχει την ροή ανθρώπων που γίνεται στα σύνορα και εποπτεύει το σύστημα βίζας SIS. Επιπλέον, στοχεύει στην αναβάθμιση των υπηρεσιών στα προξενεία που έχουν να κάνουν με την μετανάστευση.

Οι δράσεις που αναλαμβάνει το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων γίνονται σε δύο επίπεδα, το εθνικό και το Κοινοτικό. Σε εθνικό επίπεδο το ταμείο εξωτερικών συνόρων ουσιαστικά χρηματοδοτεί τα μέσα μεταφοράς, τους εξοπλισμούς επίβλεψης, τα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών και τις υποδομές.

Συνεπώς, το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων συμμετέχει στη χρηματοδότηση σχεδίων που δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα, τις οποίες στηρίζουν δημόσιες αλλά και ιδιωτικές δράσεις. Η χρηματοδότηση συνήθως είναι περίπου στο 50% αλλά αν το σχέδιο αποτελεί ειδική δραστηριότητα τότε μπορεί να φτάσει και στο 75%.

4.7 Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Επιτήρησης των Συνόρων (EUROSUR)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τη δημιουργία ενός συστήματος επιτήρησης συνόρων, ώστε να βοηθήσει την προσπάθεια των κρατών μελών να μειώσουν την παράνομη εισροή μεταναστών, αλλά και τους θανάτους που προκύπτουν κατά την προσπάθεια να περάσουν τα σύνορα, ειδικά από τη θάλασσα. Αυτό το σύστημα ονομάζεται EUROSUR και θα δίνει περισσότερο έμφαση στα νότια και ανατολικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/docs/infographics/eurosur/eurosur_en.pdf).

Το EUROSUR βοηθά τα κράτη μέλη να αποκτήσουν την απαραίτητη αυτοπεποίθηση - συνείδηση ώστε σε κρίσιμες καταστάσεις μετανάστευσης, να μπορούν να βρίσκουν την σωστή φόρμουλα επίλυσης του προβλήματος.

Η δημιουργία του EUROSUR, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα πρέπει να γίνει σε τρία στάδια. Με την σύγχρονη τεχνολογία προτείνεται να εκσυγχρονιστούν περαιτέρω τα εθνικά δίκτυα επιτήρησης και να τοποθετηθούν στα νότια και ανατολικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία στη συνέχεια θα συνδέονται με τα εθνικά δίκτυα των κρατών μελών. Η επιτήρηση και ο συντονισμός μεταξύ των κρατών θα είναι πιο αποτελεσματικός. Το δεύτερο στάδιο έχει σκοπό να βελτιώσει σε τεχνικό επίπεδο τα όργανα ελέγχου και τους αισθητήρες, για παράδειγμα, των δορυφόρων. Έτσι, τα κράτη μέλη θα αποκομίζουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση που θα επικρατεί στα σύνορα. Τέλος, το τρίτο και τελευταίο στάδιο έχει σκοπό να τοποθετηθούν συστήματα επιτήρησης σε θαλάσσια σύνορα, τα οποία να συνδέονται με ένα μεγάλο δίκτυο επικοινωνίας. Μέσα από αυτό θα μπορούν να κάνουν χρήση οι χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης, έχοντας σημαντικά πλεονεκτήματα απέναντι στην λαθρομετανάστευση.

4.8 Ρυθμίσεις κατά της απασχόλησης μη νόμιμων μεταναστών

Οι ρυθμίσεις κατά της απασχόλησης μη νόμιμων μεταναστών καθώς και την επιβολή κυρώσεων και μέτρα κατά των εργοδοτών που προσλαμβάνουν τους λαθρομετανάστες αναφέρονται στην οδηγία 2009/52/EK του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου με σκοπό την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης.

Σύμφωνα με την εν λόγω Οδηγία, οι εργοδότες πριν κάνουν πρόσληψη υπηκόου τρίτης χώρας θα πρέπει να ζητάνε από τον υποψήφιο να δείχνει άδεια παραμονής ή ένα άλλο έγγραφο παραμονής. Κατά δεύτερον υποχρεούνται να κρατάνε αντίγραφο της

άδειας παραμονής, ώστε σε πιθανό έλεγχο από τις αρμόδιες αρχές να αποδεικνύουν την νομιμότητα του εργαζομένου τους. Τέλος, αφού γίνει η πρόσληψη υπηκόου τρίτης χώρας ο εργοδότης οφείλει σύμφωνα με την οδηγία να ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές.

Σε περίπτωση που οι εργοδότες δεν τηρούν την Οδηγία 2009/52/EK τότε θα υποστούν τις ανάλογες κυρώσεις. Οι εργοδότες θα δεχτούν χρηματικό πρόστιμο για κάθε παράνομα εργαζόμενο και επιπλέον θα χρεωθούν όλα τα έξοδα για την επιστροφή στην χώρα προέλευσης του μετανάστη. Πέρα από τα χρηματικά πρόστιμα οι κυρώσεις μπορεί να είναι ακόμη πιο δυσμενείς για τον εργοδότη. Για παράδειγμα, μπορεί το κράτος μέλος της ΕΕ να κλείσει τις εγκαταστάσεις του εργοδότη ακόμα και οριστικά ή να αποκλειστεί για όλες τις δημόσιες συμβάσεις ως και πέντε έτη.

4.9 Μέτρα και κυρώσεις κατά της υποβοήθησης και της μεταφοράς μη νόμιμων μεταναστών.

Τα μέτρα και οι κυρώσεις για την υποβοήθηση και μεταφορά μη νόμιμων μεταναστών αναγράφονται στην Οδηγία 2001/51/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν αρέσκειται μόνο με χρηματικά πρόστιμα κατά των ταξιδιωτικών επιχειρήσεων, αλλά σύμφωνα με το άρθρο 26 της Οδηγίας θέλει μέσω αυτών των επιχειρήσεων να καταπολεμήσει την παράνομη μετανάστευση.

Οι ταξιδιωτικές επιχειρήσεις θα πρέπει να σιγουρεύονται, ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών που σκοπεύουν να ταξιδέψουν σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαθέτουν τα απαραίτητα ταξιδιωτικά έγγραφα ή την βίζα. Αν παρόλα αυτά συλληφθεί παράνομος μετανάστης σε ένα κράτος μέλος, τότε η ταξιδιωτική επιχείρηση πρέπει να τον επιστρέψει με δικά της έξοδα πίσω στην χώρα προέλευσης.

Σε περίπτωση που η ταξιδιωτική επιχείρηση δεν μπορέσει, για διάφορους λόγους, να πραγματοποιήσει την επιστροφή του μετανάστη, είναι υποχρεωμένη να πληρώσει τα έξοδα παραμονής στο κράτος μέλος της ΕΕ και επιπλέον να αναλάβει τα έξοδα επιστροφής.

Τα πρόστιμα που επιβάλλει το κράτος μέλος σε ταξιδιωτική επιχείρηση είναι το μικρότερο 3000 ευρώ και το ανώτερο 5000 ευρώ ανά μη νόμιμο μετανάστη. Σε

περίπτωση που επαναλαμβάνεται η παράβαση, το πρόστιμο που θα επιβληθεί είναι της τάξης των 500.000 ευρώ (http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/l33139_de.htm)

4.10 Διεθνείς συμφωνίες της ΕΕ με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση σύναψε συμφωνίες επανεισδοχής με τρίτες χώρες για να διευκολύνει την επιστροφή των μη νόμιμων μεταναστών. Οι χώρες αυτές είναι η Κίνα και συγκεκριμένα το Μακάο και το Χονγκ Κονγκ, το Πακιστάν, χώρες της ανατολικής Ευρώπης όπως η Ρωσία, χώρες δυτικών Βαλκανίων και η Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Σρι Λάνκα (http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/jl0062_de.htm).

Το Μακάο και το Χονγκ Κονγκ ήρθαν σε συμφωνία με την ΕΕ ελπίζοντας στην κατάργηση βίζας των υπηκόων τους για διάρκεια επίσκεψης κάτω των τριών μηνών σε ένα κράτος μέλος. Στην συμφωνία οι υπήκοοι τους που μπήκαν παράνομα σε κράτος μέλος ή έληξε η άδεια παραμονής οφείλουν να επιστρέψουν, πάντα σε συνεργασία του κράτους μέλους με το Μακάο και το Χονγκ Κονγκ. Η χρονική περίοδος, που οφείλει να ενημερώσει το Μακάο και το Χονγκ Κονγκ για επανεισδοχή, είναι ένας χρόνος. Το ίδιο ισχύει και για τους υπηκόους της ΕΕ που βρίσκονται παράνομα στο Μακάο και Χονγκ Κονγκ. Η συνεργασία είναι αμοιβαία.

Η συνεργασία της ΕΕ με το Πακιστάν διευκολύνει την επανεισδοχή όχι μόνο των πακιστανών μεταναστών, αλλά και αυτών που μπήκαν παράνομα στην ΕΕ μέσω του Πακιστάν. Η συνεργασία είναι και εδώ αμοιβαία και η χρονική περίοδος προς ενημέρωση επίσης ένας χρόνος. Αν το Πακιστάν αρνηθεί την επανεισδοχή, οφείλει να την δικαιολογήσει. Τα ίδια ισχύουν και για τις χώρες της ανατολικής Ευρώπης και της Σοσιαλιστικής Δημοκρατία της Σρι Λάνκα.

Η συμφωνία μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας για επανεισδοχή το 2007 είχε ως στόχο τη διευκόλυνση χορήγησης βίζας σε υπηκόους της Ρωσίας. Η Ρωσία επανεισδέχεται τους μετανάστες, με την προϋπόθεση ότι είναι Ρώσοι υπήκοοι και η απόδειξη της ιθαγένειας

γίνεται με την προσκόμιση ενός εγγράφου του μετανάστη. Αν δεν είναι εφικτή η προσκόμιση του εγγράφου τότε η Ρωσία προχωράει σε ακρόαση του ατόμου για εξακρίβωση.

Ως προς τις χώρες της Δυτικής Βαλκανικής, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή το 2006 να αρχίσει διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας επανεισδοχής με τη Σερβία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Οι διαπραγματεύσεις αυτές ολοκληρώθηκαν στις 8 Νοεμβρίου 2007, με την έγκριση από το Συμβούλιο απόφασης για τη σύναψη των συμφωνιών αυτών. Όσον αφορά την Αλβανία, η διαδικασία είναι παλαιότερη: στις 28 Νοεμβρίου 2002 το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας επανεισδοχής. Οι διαπραγματεύσεις αυτές ολοκληρώθηκαν με την έκδοση από το Συμβούλιο απόφασης για τη σύναψη της εν λόγω συμφωνίας.

Η χώρα των Δυτικών Βαλκανίων μη μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η οποία υπογράφει τη συμφωνία («χώρα εταίρος») επιτρέπει την επανεισδοχή, κατόπιν αιτήσεως ενός κράτους μέλους, όλων των υπηκόων της οι οποίοι δεν πληρούν, ή δεν πληρούν πλέον, τις ισχύουσες προϋποθέσεις για την είσοδο ή διαμονή στο έδαφος του αιτούντος κράτους μέλους. Επιτρέπει την επανεισδοχή υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύεται ή μπορεί να εκτιμηθεί βάσιμα ότι πρόκειται για ημεδαπό.

Τον Δεκέμβριο του 2013 υπεγράφη και μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας η οριστική συμφωνία για την επανεισδοχή των μεταναστών που εισέρχονται παράνομα στην Ευρώπη, μέσω του τουρκικού εδάφους (http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2013/20131216_01_en.htm), η οποία τέθηκε σε σχέση τον Οκτώβριο του 2014. Η συμφωνία επιτρέπει την «ταχεία επιστροφή των ατόμων που κατοικούν παράνομα» στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή την Τουρκία στην άλλη πλευρά και δεν αφορά μόνο πολίτες της Ε.Ε. ή της Τουρκίας που βρίσκονται να κατοικούν παράτυπα στη μια ή την άλλη πλευρά, αλλά και υπηκόους τρίτων χωρών. Η σημασία της συμφωνίας είναι τεράστια, δεδομένου ότι η Τουρκία αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες πύλες εισόδου μη νόμιμων μεταναστών στην Ευρώπη.

5. Η αντιμετώπιση της μη νόμιμης μετανάστευσης στην Ελλάδα

5.1 Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο

Το βασικό εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει ζητήματα αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης έχει διαμορφωθεί από τους παρακάτω Νόμους, ορισμένοι εκ των οποίων εφαρμόζουν στο εθνικό δίκαιο σχετικές Οδηγίες του δικαίου της ΕΕ:

- Π.Δ. 114/2010 για την Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου «σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα» (L 326/13.12.2005). Το Π.Δ. 114/2010 εφαρμόζεται σε όλες τις αιτήσεις ασύλου που υποβάλλονται στο έδαφος της ελληνικής επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, ή στις ζώνες διέλευσης της Ελλάδας, καθώς και για την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα.
- Νόμος 3907/2011 για «Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη – μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» και λοιπές διατάξεις. Με το Νόμο αυτό συνιστώνται στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη οι αυτοτελείς Υπηρεσίες, με τίτλο «Υπηρεσία Ασύλου» και «Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής», οι οποίες υπάγονται απευθείας στον Υπουργό και έχουν τοπική αρμοδιότητα που εκτείνεται σε όλη την Επικράτεια. Επίσης, ο Νόμος ρυθμίζει, σύμφωνα με την Οδηγία 2008/115/ΕΚ ζητήματα επιστροφής, απομάκρυνσης ή επανεισδοχής των μη νόμιμων μεταναστών. Με το Π.Δ. 102/2012 ρυθμίστηκαν θέματα για την Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Το Π.Δ. 102/2012 τροποποιήθηκε με τους Ν. 4172/2013 και 4249/2014. Τέλος, με το Π.Δ. 104/2012 ρυθμίζεται το ζήτημα της Οργάνωσης και λειτουργίας Υπηρεσίας Ασύλου στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.
- Ο Νόμος 4052/2012, μεταξύ άλλων περιέχει κεφάλαιο ΙΓ' για την εφαρμογή στη χώρα μας της Οδηγίας 2009/52/ΕΚ σχετικά με την απασχόληση μη νόμιμων μεταναστών από εργοδότες εντός της χώρας. Πέρα από τη ρητή απαγόρευση της απασχόλησης παράνομων μεταναστών, στο Νόμο ρυθμίζονται και τα ζητήματα των

κυρώσεων και των ποινών κατά των εργοδοτών που παραβιάζουν τις νομικές διατάξεις.

- Ο Νόμος 4084/2012 ψηφίστηκε προκειμένου να κυρωθεί η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρύθμιση θεμάτων συμβάσεων που αφορούν Κέντρα Πρώτης Υποδοχής και Εγκαταστάσεων Κράτησης παράνομα διαμενόντων στη χώρα αλλοδαπών και τρόπο φύλαξης αυτών» και άλλες διατάξεις.

5.2 Επιχειρησιακές πολιτικές και μέτρα

5.2.1 Επιχείρηση «Ξένιος Ζευς»

Η μεγάλη συγκέντρωση παράνομων μεταναστών στον Έβρο και στην Αθήνα και ειδικά σε συγκεκριμένες περιοχές (π.χ. Κέντρο της Πόλης, Άγιος Παντελεήμονας), σε συνδυασμό με μια σειρά από προβλήματα που προέκυψαν στις περιοχές αυτές (π.χ. εγκληματικότητα, ασφάλεια κατοίκων, πράξεις βίας και ρατσισμού κ.α.), αλλά και λόγω της πίεσης της τοπικής δημόσιας γνώμης, οι αστυνομικές αρχές σχεδίασαν και εφάρμοσαν τη λεγόμενη επιχείρηση «Ξένιος Ζευς», η οποία προκάλεσε πολιτικές αντιπαραθέσεις μεταξύ της Κυβέρνησης και της Αντιπολίτευσης της χώρας μας, αλλά και την κριτική πολλών ΜΚΟ της Ελλάδας και του εξωτερικού (<http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=520357>)

Ειδικότερα, επιχείρηση «Ξένιος Ζευς» άρχισε να υλοποιείται στις 2 και 3 Αυγούστου του 2012 σε Αθήνα και στον Έβρο. Απώτερος σκοπός της Κυβέρνησης ήταν η καθιέρωση της επιχείρησης ως μονίμου μέτρου και όχι ως μία συγκυριακή παρέμβαση. Μέσω της επιχείρησης αυτής, καταρχάς, επιδιώχθηκε και επιδιώκεται η μείωση της διέλευσης παράνομων μεταναστών από τον Έβρο. Επιπροσθέτως, επιδιώκεται η σύλληψη και επιστροφή στις χώρες προέλευσης όλων των παράνομων μεταναστών που βρίσκονται στο κέντρο της Αθήνας και εν συνεχεία στην επαρχία. Για να επιτευχθεί αυτό, το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη διέθεσε 2.000 αστυνομικούς στην Αθήνα και 2.500 στον Έβρο.

Τα αποτελέσματα της επιχείρησης ήταν αρκετά αποτελεσματικά. Έξι μήνες από την ημέρα εφαρμογής της επιχείρησης «Ξένιος Ζευς», ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί στο ευρύτερο κέντρο της Αθήνας και στη περιοχή του Έβρου. Ειδικότερα, στην Αττική προσήχθησαν 77.526 αλλοδαποί. Εξ αυτών συνελήφθησαν

4.435 αλλοδαποί, γιατί δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις παραμονής στη χώρα (http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang&perform=view&id=22837&Itemid=1012)

5.2.2 Κέντρα Πρώτης Υποδοχής (ΚΕ.Π.Υ.) και Εγκαταστάσεων Κράτησης

Με το Ν. 4084/2012 κυρώθηκε η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρύθμιση θεμάτων συμβάσεων που αφορούν Κέντρα Πρώτης Υποδοχής και Εγκαταστάσεων Κράτησης παράνομα διαμενόντων στη χώρα αλλοδαπών και τρόπο φύλαξης αυτών» και άλλες διατάξεις. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου αυτού, η λειτουργία εγκαταστάσεων κράτησης παρανόμως διαμενόντων στην Ελλάδα αλλοδαπών κατέστη αναγκαία λόγω των προβλημάτων στην ασφάλεια, την κοινωνική συνοχή, τη δημόσια υγεία και την οικονομία της χώρας μας. Μάλιστα η σχετική απόφαση ελήφθη για την αντιμετώπιση εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης (http://www.minocp.gov.gr/asylo.php?option=ozo_content&perform=view&id=3780&Itemid=465&lang=&lang=).

Η συζήτηση για τα κέντρα υποδοχής και κράτησης ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2012, όταν ανακοινώθηκε για πρώτη φορά το σχετικό σχέδιο. Τότε, η ελληνική κυβέρνηση αποφάσισε να λειτουργήσουν από τρία κέντρα κράτησης σε κάθε μία από τις τρεις περιφέρειες (Αττικής, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, Β. Αιγαίου). Αρχικά, οι περιφέρειες αντέδρασαν αρνητικά στο σχέδιο, εκτός την περιφέρεια Αττικής. Η πρώτη εγκατάσταση που λειτούργησε στην Ελλάδα ήταν τον Απρίλιο του 2012 στην Αμυγδαλέζα. Ως κέντρα κράτησης η κυβέρνηση χρησιμοποίησε παλιές στρατιωτικές εγκαταστάσεις και μη λειτουργούσες σχολές της αστυνομίας. Τα έξοδα για τις εγκαταστάσεις, κάλυψε το ταμείο εξωτερικών συνόρων (<http://www.kathimerini.gr/485817/article/epikairothta/ellada/nea-kentra-krathshs-metanastwn>).

Στα Κέντρα Υποδοχής οδηγούνται οι μετανάστες που έρχονται από τα εθνικά σύνορα της χώρας, χωρίς να διαθέτουν νόμιμα έγγραφα και, συνήθως, αιτούνται άσυλο. Εκεί γίνεται ο διαχωρισμός τους, σύμφωνα με τον Ν. 3907/2011. Στα Κέντρα Κράτησης οδηγούνται οι μη νόμιμοι μετανάστες, οι οποίοι συνελήφθησαν εντός της χώρας και κρατούνται εκεί μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία της απέλασής τους.

Τα Κέντρα Κράτησης που λειτουργούν είναι στην Ξάνθη, το Παρανέστι Δράμας, την Κομοτηνή, την Κόρινθο και την Αμυγδαλέζα. Τα Κέντρα Υποδοχής είναι στην Σάμο, την Χίο και Λέσβο, ενώ από το 2013 λειτουργεί η νέα εγκατάσταση στον Φυλάκιο Έβρο. Σχεδιάζεται και η δημιουργία Κέντρου Υποδοχής στην Κακαβιά των Ιωαννίνων. Γενικά, η Κυβέρνηση στοχεύει στο διπλασιασμό της δυναμικότητας των Κέντρων, από τις 5.000 μετανάστες στις 10.000 (<http://www.aftodioikisi.gr/ipourgeia/ipropo-ta-14-kentra-ipodoxis-kratisis-metanaston>)

Οι μη νόμιμοι μετανάστες που συλλαμβάνονται για παράνομη είσοδο στη χώρα, κρατούνται στα Κέντρα Υποδοχής μέχρι 24 ημέρες, έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία ταυτοποίησής τους. Στη συνέχεια μεταφέρονται στα Κέντρα Κράτησης, όπου κρατούνται έως ότου εξεταστεί το αίτημα ασύλου. Σε περίπτωση μη χορήγησης ασύλου θα απελαύνονται στις χώρες καταγωγής τους.

Η δημιουργία και λειτουργία των Κέντρων Υποδοχής και Κράτησης προκάλεσε πολλές αντιδράσεις σχετικά με τις υποδομές, το κόστος αυτών, τις συνθήκες διαβίωσης εντός των Κέντρων. Για τις αρνητικές συνθήκες υγείας και διαβίωσης άσκησαν κριτική οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. κ.α. (ΕΔΜ 2012).

5.2.3 Επιστροφή (αναγκαστική ή εθελοντική) παράνομων μεταναστών (βάσει Νόμου 3907/2011)

Μέσω του Κεφαλαίου Γ' του Ν. 3907/2011 έγινε προσαρμογή του εθνικού μας δικαίου στην Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2008 «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη-μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» (ΕΕ L 348/24.12.2008). Το ζήτημα της επιστροφής των μεταναστών ρυθμίζεται με τα άρθρα 21-25 του Ν. 3907/2011. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 21, που ρυθμίζει το ζήτημα της επιστροφής, σε περίπτωση απόρριψης αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και σε περίπτωση ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής, η αρμόδια αρχή εκδίδει απόφαση επιστροφής. Συνεπώς, η απόφαση επιστροφής εμπεριέχεται στην απόφαση απόρριψης του αιτήματος διαμονής. Σε περίπτωση που ο μετανάστης διαθέτει άδεια παραμονής από άλλη χώρα της ΕΕ, τότε εκδίδεται απόφαση για απομάκρυνση στη χώρα αυτή (ΔΟΜ 2014).

Η οικειοθελής αναχώρηση διέπεται από το άρθρο 22 του Ν. 3907/2011. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό η απόφαση επιστροφής του μετανάστη υπηκόου προβλέπει κατάλληλο χρονικό διάστημα για την οικειοθελή αναχώρησή του, το οποίο κυμαίνεται μεταξύ 7 και 30 ημερών, με δυνατότητα παράτασης από τις αρχές μέχρι 1 χρόνο. Μετά τη λήξη της προθεσμίας οικιοθελούς απομάκρυνσης οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της απόφασης επιστροφής. Σε περίπτωση που ο μετανάστης ανθίσταται κατά την εκτέλεση της απόφασης επιστροφής, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εφαρμόζουν τα μέτρα καταναγκασμού του ν.3386/2005 και της υπ' αριθμ. 4000/4/46-α' από 27.7.2009 κ.υ.α. (ΦΕΚ 1535 Β'), όμως με σεβασμό στην προσωπικότητα και τα θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου. Η απομάκρυνση των μεταναστών υπόκειται σε σύστημα εξωτερικού ελέγχου, που λειτουργεί με μέριμνα της Ανεξάρτητης Αρχής «Συνήγορος του Πολίτη», η οποία συνεργάζεται για τον σκοπό αυτόν με διεθνείς οργανισμούς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

Η επανεισδοχή, δηλαδή η άμεση επιστροφή των παράνομα διερχόμενων στην τελευταία χώρα διέλευσης ρυθμίζεται στο άρθρο 34 του Ν. 3907/2011.

Μετά την υιοθέτηση του Ν. 3907/2011 και χάρη στο συνδυασμό της επιχειρησιακής συνεργασίας με την ΕΕ, αλλά και την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, η αποδοτικότητα των επιστροφών στη χώρα μας έχει ανέλθει δραστικά, ενώ κατά τα παρελθόντα έτη ανέρχονταν σε περ. 2.000 άτομα (Κικίλιας 2014). Στην κατεύθυνση αυτή ιδιαίτερα σημαντική αποδείχθηκε η ενεργοποίηση του θεσμού των οικειοθελών και επιδοτούμενων αναχωρήσεων, που προβλέπει ο ν. 3907/2011. Σύμφωνα με στοιχεία της αστυνομίας το 2012 οι αναχωρήσεις μη νόμιμων μεταναστών αυξήθηκαν κατά 30%. Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκαν 22.117 επιστροφές μη νόμιμων μεταναστών, έναντι 17.279 το 2011. Από αυτές οι 15.793 περιπτώσεις πραγματοποιήθηκαν μέσω των προγραμμάτων αναγκαστικής επιστροφής και οι 6.324 μέσω των εθελούσιων διαδικασιών επιστροφής (astynomia.gr). Από τις αρχές της επιχείρησης «Ξένιος Ζεύς», επέστρεψαν συνολικά 6.012 αλλοδαποί διαφόρων υπηκοοτήτων στις χώρες καταγωγής τους, μέσα από διαδικασίες που χειρίστηκε αυτοτελώς η Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής ή σε συνεργασία με το Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ). Για το 2013 οι εκτιμάται ότι ο αριθμός αναχωρήσεων ήταν ακόμη πιο υψηλός. Η αποτελεσματικότητα όμως των επιστροφών έχει να αντιμετωπίσει το ζήτημα της έλλειψης εγγράφων από πολλούς μετανάστες (Τάκης 2013). Ένας σημαντικός και διαρκώς αυξανόμενος αριθμός μεταναστών χωρίς χαρτιά, δεν είναι εφικτό να επαναπατριστεί, γιατί η πολιτική ή η διπλωματική συνεννόηση δεν είναι προσωρινά ή

πιο μόνιμα δυνατή. Το πρόβλημα αυτό έχει ήδη προσλάβει πανευρωπαϊκές διαστάσεις. «Έτσι, όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία, στο σύνολο της Ε.Ε. οι συλλήψεις προσώπων που διαμένουν ήδη των κρατών μελών, άλλων δηλαδή από όσους συλλαμβάνονται να εισέρχονται παράνομα, για το έτος 2012 ήταν 344.928. Οι αποφάσεις δε επιστροφής που εκδόθηκαν εντός του ίδιου έτους (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και όσες αφορούν κάποιον από τους 72.437 που συνελλήφθησαν εντός του ίδιου έτους να εισέρχονται παράνομα) ήταν 269.949. Αλλά μόνον οι 159.490 αποφάσεις από αυτές πραγματικά εκτελέστηκαν. Το πρόβλημα της αδυναμίας επιστροφής προκαλείται κατ' αρχήν -και εντείνεται διαρκώς- από τις χώρες που έχουν περιπέσει λόγω εσωτερικών ταραχών σε κατάσταση κατ' ουσία πολιτειακώς ασύντακτη ή/και εριζόμενη (η Συρία είναι το πιο πρόσφατο και πιο κραυγαλέο παράδειγμα, η Σομαλία ή η Υεμένη για άλλους λόγους)» (Τάκης 2013).

5.2.4 Επιτήρηση των συνόρων: εθνική πολιτική και συνεργασία με τα ευρωπαϊκά συστήματα (FRONTEX/RABIT)

Η αποτελεσματική φύλαξη των συνόρων δύναται να περιορίσει την είσοδο παράνομων μεταναστών. Για τη χώρα μας το εγχείρημα της φύλαξης των συνόρων είναι ιδιαίτερα δύσκολο λόγω της μεγάλης ακτογραμμής της. Τα σημαντικότερα; χερσαία σύνορα εισόδου μεταναστών είναι στον Έβρο και στην Ήπειρο. Από τα ελληνοαλβανικά σύνορα εισέρχονται κυρίως Αλβανοί μετανάστες. Από τον Έβρο και ειδικά από τη χερσαία ζώνη της Ορεστιάδας εισέρχονται μετανάστες από τη Μέση Ανατολή και την υπόλοιπη Ασία.

Για τη μείωση του ρεύματος εισόδου αλλοδαπών στην Ελλάδα από τα ελληνοτουρκικά σύνορα, η Ελληνική Κυβέρνηση κατασκεύασε φράκτη και τάφρο στην περιοχή του Έβρου. Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο 2010 η Κυβέρνηση δήλωσε την πρόθεσή της να χτιστεί φράκτης μήκους 12,5 χιλιομέτρων μεταξύ Νέας Βύσσας και Καστανιών στον βόρειο Έβρο. Η περιοχή αυτή είναι το μοναδικό τμήμα, όπου τα ελληνοτουρκικά σύνορα είναι χερσαία, δηλαδή δεν μεσολαβεί ο ποταμός Έβρος και από την οποία τους πρώτους μήνες του 2010 εισήλθαν 31.400 άτομα. Το έργο ολοκληρώθηκε αρχές του 2012, με εθνική χρηματοδότηση, δεδομένου ότι η ΕΕ αρνήθηκε τη χρηματοδότησή του, θεωρώντας το έργο ως μη αποτελεσματικό.

Πηγή: <http://didymoteicho.net/ta-nea-mas/nea-tou-evrou/5728-2014-01-12-18-28-37.html>

Το σχέδιο της κατασκευής του φράχτη προκάλεσε έντονες αντιδράσεις και κριτική από κόμματα της αντιπολίτευσης, από διεθνείς οργανισμούς από ΜΚΟ και τοπικούς παράγοντες. Από ορισμένους το έργο χαρακτηρίστηκε ως αναποτελεσματικό, ενώ από άλλους ως απάνθρωπο.

Ως προς το βασικό του σκοπό το έργο αποδείχθηκε ως ιδιαίτερα αποτελεσματικό. Συγκεκριμένα, η είσοδος των παράνομων μεταναστών μειώθηκε δραστικά, σε ποσοστό που ξεπερνά το 90%. Για παράδειγμα, το διάστημα Αυγούστου 2012-Ιανουαρίου 2013 συνελήφθησαν 1.710 εισερχόμενοι, έναντι 35.258 το αντίστοιχο χρονικό διάστημα Αυγούστου 2011-Ιανουαρίου 2012. Σε συνδυασμό με το φράχτη, εφαρμόστηκε το πρόγραμμα ΑΣΠΙΔΑ της Ελληνικής Αστυνομίας, με 24ώρη παρουσία στο ποταμό Έβρο, πρόγραμμα που συνέβαλε με τη σειρά του στη μείωση της εισόδου αλλοδαπών. Τα νέα εμπόδια στη χερσαία διασυνοριακή περιοχή Ελλάδας-Τουρκία, εξέτρεψε τις εισροές προς τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου και προς τα βουλγαρο-τουρκικά σύνορα της ανατολικής Θράκης (<http://e-amyna.com/2014/02/14/%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC-96-%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CF%8E%CE%B8%CE%B7%CE%BA%CE%B5-%CE%B7-%CE%BB%CE%B1%CE%B8%CF%81%CE%BF%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CE%B1%CF%80/>).

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η ΕΕ δημιούργησε ειδικά όργανα για τη συνδρομή στη φύλαξη των εξωτερικών συνόρων της. Τα κράτη μέλη, εφόσον το επιθυμούν, δύνανται να ζητήσουν τη συνδρομή της FRONTEX.

Έτσι, από το 2006 η FRONTEX παρέχει επιχειρησιακή στήριξη στην Ελλάδα για τη φύλαξη των εξωτερικών συνόρων και για μείωση των εισροών, μέσω η αποστολής κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού, οχημάτων, ελικοπτέρων και άλλων εξοπλισμών. Στις 24/10/2010 η Ελλάδα ζήτησε τη προσωρινή συνδρομή της Rapid Border Intervention Teams για την αντιμετώπιση επείγουσας κατάστασης. Η επιχείρηση αυτή της RABIT στην Ελλάδα διήρκεσε από τις 2/11/2010 μέχρι τις 2/3/2011 και είχε απτά αποτελέσματα.

Η FRONTEX παρέχει βοήθεια στη χώρα και για τη βελτίωση των συστημάτων επιστροφής, αλλά και για το συντονισμό των δράσεων. Από την 1^η Οκτωβρίου 2010 ίδρυσε γραφείο στον Πειραιά (Frontex Operational Office).

6. Η Κοινή πολιτική για ο άσυλο: Το σύστημα του Δουβλίνου

6.1 Η ενσωμάτωση στις Συνθήκες

Το άσυλο δεν αποτέλεσε αντικείμενο της ενοποιητικής διαδικασίας μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '80. Το θέμα μπήκε στην Ατζέντα της ευρωπαϊκής πολιτικής με αφορμή την κατάργηση των εσωτερικών συνόρων και τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, όπου συμφωνείτε ο πυλώνας της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (Νικολόπουλος 2012).

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ ενσωματώνει το άσυλο στις κοινές υποθέσεις: *«Η Ένωση θέτει ως στόχους: ... να διατηρήσει και να αναπτύξει την Ένωση ως χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας»*. Το Συμβούλιο αποκτά την αρμοδιότητα να *«θεσπίζει μέτρα για... ελάχιστες προδιαγραφές για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο, ... την αναγνώριση υπηκόων τρίτων χωρών ως προσφύγων...και... τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα»*.

Ένα από τα θέματα που συζητήθηκαν στην ειδική σύνοδο του Τάμπερε τον Οκτώβριο του 1999 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ήταν η εφαρμογή ενός κοινού συστήματος ασύλου στην ΕΕ. Στη σύνοδο αυτή, συμφωνήθηκε ότι το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου πρέπει να βασίζεται αυστηρά στην εφαρμογή της σύμβασης της Γενεύης. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει το κοινό σύστημα ασύλου να διατηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης. Δηλαδή, να εξασφαλίζεται, ότι κανείς υπήκοος τρίτης χώρας δεν θα πρέπει να φοβάται σε περίπτωση που επιστρέψει να υποστεί ξανά διώξεις.

Βραχυπρόθεσμα σημαίνει ότι το κράτος μέλος δεν πρέπει μόνο να ακολουθεί μια σαφή και λειτουργική μέθοδος στην εξέταση της αίτησης ασύλου, αλλά και κοινούς κανόνες στην διαδικασία του ασύλου, κοινές συνθήκες υποδοχής των υπηκόων τρίτης χώρας, καθώς και να προσεγγίζουν σωστά τους κανόνες που αφορούν τον όρο του πρόσφυγα. Μακροπρόθεσμα, σύμφωνα με την σύνοδο οι κανόνες για το άσυλο αλλά και η διαδικασία πρέπει να είναι κοινοί για όλα τα κράτη μέλη.

Εν συνεχεία η Συνθήκη της Λισαβόνας, με το Άρθρο 78 της ΣΛΕΕ θέτει ως στόχο την «ανάπτυξη κοινής πολιτικής στους τομείς του ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιοδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας και να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης». Μέχρι τότε ο στόχος ήταν οι ελάχιστες κοινές προδιαγραφές. Με το άρθρο 78 καθιερώνεται μια κοινή πολιτική.

6.2 Το ισχύον θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο του Δουβλίνου

6.2.1 Κανονισμός αριθ. 2725/2000 του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac»

Το Eurodac είναι ένα σύστημα που βοηθάει τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να γίνει ταυτοποίηση των αιτούντων άσυλο, αλλά και των μη νόμιμων μεταναστών. Συγκεκριμένα, είναι ένα σύστημα όπου βρίσκονται τα δακτυλικά αποτυπώματα των υπηκόων τρίτων χωρών και μέσα από την σύγκριση μπορούν οι αρχές να δουν αν έχει γίνει σε άλλο κράτος μέλος αίτηση ασύλου ή αν έχει εισέλθει παράνομα στην χώρα. Το σύστημα Eurodac βοηθάει να εφαρμοστεί ο κανονισμός του Δουβλίνου II, γιατί αν έχει γίνει σε άλλο κράτος μέλος η αίτηση ασύλου, τότε είναι αυτό υπεύθυνο για την

εξέταση(http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/l33081_el.htm).

Στο σύστημα του Eurodac εκτός από τα δακτυλικά αποτυπώματα εμφανίζεται:

- η χώρα καταγωγής της ΕΕ,
- το φύλο του υπηκόου τρίτης χώρας,
- ο τόπος και η ημερομηνία υποβολής αίτησης ασύλου ή η σύλληψη του υπηκόου τρίτης χώρας,
- ο αριθμός αναφοράς,
- η ημερομηνίας που έγινε η λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων, και
- η ημερομηνία μεταφοράς των στοιχείων του ατόμου στην κεντρική μονάδα.

Τα στοιχεία για τους αιτούντες άσυλο παραμένουν στο σύστημα Eurodac για δέκα χρόνια, ενώ για τους λαθρομετανάστες που συλλαμβάνονται παραμένουν για δύο χρόνια. Σε περίπτωση που αποκτήσουν άδεια παραμονής ή την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους της ΕΕ ή έχουν εγκαταλείψει το έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης τότε τα στοιχεία διαγράφονται.

6.2.2 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 343/2003 (Δουβλίνο II) και Κανονισμός αριθ. 604/2013 (Δουβλίνο III)

Για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας το 2003 τα κράτη μέλη της ΕΕ υιοθέτησαν τον Κανονισμό 343/2003 του Συμβουλίου, του λεγ. Δουβλίνου II.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού αυτού, τα κράτη μέλη είναι αυτά που εξετάζουν κάθε αίτηση ασύλου που υποβάλλεται από υπήκοο τρίτης χώρας σε οποιοδήποτε από αυτά, είτε στα σύνορα είτε εντός του εδάφους του. Η αίτηση εξετάζεται από ένα μόνο κράτος μέλος, το οποίο είναι το οριζόμενο ως υπεύθυνο.

Ως υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση του αιτήματος ασύλου, είναι το κράτος μέλος στο οποίο πολίτης τρίτης χώρας κατέθεσε εγγράφως την αίτησή του. Επίσης, ο Κανονισμός προβλέπει ότι οι αιτούντες άσυλο πρέπει να επιστρέφονται στην πρώτη χώρα στην οποία εισήλθαν κατά την άφιξή τους στην ΕΕ. Συνεπώς, η χώρα εισόδου

είναι αυτή που αναλαμβάνει τη διαδικασία, αλλά και την παραμονή στο έδαφός της όλως των μη νόμιμων μεταναστών.

Συμπερασματικά, ο Κανονισμός του Δουβλίνου προσδιορίζει στην εξέταση αίτησης ασύλου, σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτει ο κανονισμός, για το πιο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση αυτή. Συνεπώς, αν από τα κριτήρια φανεί ότι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου είναι ένα άλλο κράτος μέλος, τότε ο αιτών θα πρέπει να μεταφερθεί στο άλλο κράτος μέλος. Αν όμως έχει ξεκινήσει την εξέταση αίτησης άσυλου το κράτος μέλος και ο αιτών για άσυλο βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος χωρίς άδεια, τότε το κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει να τον μεταφέρουν στα δικά του εδάφη για την ολοκλήρωση της εξέτασης. Μπορεί όμως και να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την επιστροφή του αιτών ασύλου στην χώρα καταγωγής του, αν η απάντηση ως προς την αίτηση ασύλου είναι αρνητική.

Για χώρες όπως η Ελλάδα και η Ιταλία που είναι κύριες πύλες εισόδου, αυτό συνεπάγεται τη μετατροπή τους σχεδόν σε μόνιμους τόπους διαμονής των μεταναστών. Η λειτουργία του κανονισμού 343/2003 (Δουβλίνο-2) την τελευταία δεκαετία είχε αναδείξει τα προβλήματα, όπως είναι (ΔΟΜ 2014, Εσδράς 2010, Μποζανίνου 2013) :

- Η κυριαρχία του κριτηρίου της παράνομης εισόδου, με αποτέλεσμα το πρόβλημα της παράνομης μετανάστευσης και του κόστους διατήρησης των αιτούντων στις χώρες εισόδου.
- Η βαθμιαία διάσταση μεταξύ κρατών που δέχονται αιτούντες άσυλο και κρατών που στέλνουν πίσω τους αιτούντες άσυλο σ'αυτές, λόγω της πρώτης εισόδου σε άλλη χώρα μέλος της ΕΕ.
- Η ρήξη κρατών του κέντρου και κρατών της περιφέρειας, μιας και οι χώρες στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και κυρίως του Νότου δέχονται τις μεγάλες εισροές.
- Η επιδείνωση της κατάστασης του ασύλου στα κράτη της περιφέρειας και η μεγάλη δυσκολία στην ταυτοποίηση των αιτούντων άσυλο, αλλά και στη συγκέντρωση των εγγράφων, στην επικοινωνία λόγω της σπανιότητας ορισμένων γλωσσών των αιτούντων κ.α.
- Η αναστολή μεταφορών λόγω προσφυγών στα δικαστήρια, κ.α.

Τέλος, ο Κανονισμός 343/2003 δεν περιείχε διατάξεις σχετικά με την κράτηση, ακόμη και όταν σχεδόν όλα τα κράτη-μέλη κρατούσαν τους αιτούντες άσυλο, ενώ περίμεναν μεταφορά σε άλλη χώρα-μέλος.

Όλα τα παραπάνω προκάλεσαν την αξιολόγηση του συστήματος ασύλου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σύμφωνα με Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, υπάρχουν κάποια θέματα στα οποία πρέπει να γίνουν βελτιώσεις

(<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0299&from=EN>). Ένα τέτοιο θέμα είναι ότι ο Κανονισμός ορίζει, όχι με απόλυτη σαφήνεια, ποιο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου. Υπάρχουν όμως κάποιες περιπτώσεις, όπου τα κράτη μέλη δεν ερμηνεύουν σωστά τον Κανονισμό που αναφέρεται στην ανάγκη προστασίας του αιτούντος άσυλο. Δηλαδή, τα κράτη μέλη δεν ερμηνεύουν σωστά την οδηγία περί ανάγκης προστασίας του αιτούντος άσυλο.

Ένα άλλο θέμα που προκύπτει από τον Κανονισμό του Δουβλίνου II, είναι το γεγονός ότι δεν εφαρμόζεται στους αιτούντες επικουρικής προστασίας. Το αρνητικό σε αυτή τη περίπτωση είναι ότι οι αιτούντες άσυλο δεν μπορούν να επανενωθούν με τη οικογένεια τους, αν αυτή έχει επικουρική προστασία σε άλλο κράτος μέλος. Κατά συνέπεια για να λειτουργήσει σωστά και αποτελεσματικά ο Κανονισμός θα πρέπει να συμφωνούν τα κράτη μέλη με τους κανόνες και τα κριτήρια που θέτει. Πολλές φορές όμως αυτό δεν γίνεται και αποτελεί ζήτημα για την σωστή λειτουργία του Κανονισμού του Δουβλίνου. Συνήθως, εκεί που διαφωνούν τα κράτη μέλη είναι ζητήματα που έχουν σχέση με την προθεσμία για την αναδοχή ενός αιτούντος άσυλο, τις μεταφορές των αιτούντων άσυλο, που δεν πραγματοποιούνται και, τέλος, την διαδικασία της αίτησης, όταν δεν τηρούνται οι προθεσμίες που ορίζει ο κανονισμός.

Όσο για το σύστημα EURODAC για τα δακτυλικά αποτυπώματα των υπηκόων τρίτων χωρών, αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή και την διευκόλυνση στην εφαρμογή του Κανονισμού του Δουβλίνου II. Υπάρχουν και εδώ όμως κάποια θέματα που εφιστούν προσοχή. Το 2005 παρατηρήθηκε ότι το 16% των αιτήσεων ασύλου ήταν πολλαπλές αιτήσεις. Οι αιτούντες προσπαθούν με αυτό τον τρόπο να κερδίσουν εύνοια στην απόφαση. Εδώ θα έπρεπε να ληφθούν μέτρα και να γίνει ενημέρωση στους αιτούντες ασύλου, για πιθανές κυρώσεις σε πολλαπλές αιτήσεις.

Η αποτροπή στην κατάχρηση του συστήματος ασύλου είναι ένα θέμα που τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν υπόψη, ώστε να λειτουργεί καλύτερα το EURODAC στην αίτηση ασύλου. Τα κράτη μέλη δίνουν περισσότερο έμφαση να κρατάνε δακτυλικά αποτυπώματα των υπηκόων τρίτων χωρών που διέρχονται παράνομα από τα εξωτερικά σύνορα, παρά αυτών που βρίσκονται ήδη παράνομα στην χώρα. Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να κρατάνε δακτυλικά αποτυπώματα αυτών που ζουν παράνομα στη

χώρα, όχι μόνο επειδή το ορίζει ο Κανονισμός, αλλά γιατί είναι και περισσότεροι. Το 2003-2005 στα εξωτερικά σύνορα ενός κράτους μέλους συνελήφθησαν 48.657 διερχόμενοι, ενώ οι διαμένοντες ήσαν 101.884. Έτσι προτείνεται να αποθηκεύονται τα δεδομένα και των δύο κατηγοριών, ώστε να είναι χρήσιμα στην εξέταση αίτησης ασύλου. Με αυτό τον τρόπο κατά την διάρκεια εξέτασης ασύλου θα μπορεί να βοηθήσει στην αποτροπή κατάχρησης, χάρη στην εξακρίβωση των δηλώσεων των αιτούντων άσυλο.

Προκειμένου να υπάρξουν βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο και μετά από τη διαδικασία αξιολόγησης, στη βάση του Δουβλίνου II υιοθετήθηκε ο Κανονισμός 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26 Ιούνη του 2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε ένα από τα κράτη μέλη από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (αναδιאτύωση). Ο Κανονισμός αυτός, γνωστός και ως Δουβλίνο III, ορίζει, με μεγαλύτερη σαφήνεια, ποιο κράτος μέλος της ΕΕ είναι υπεύθυνο για την εξέταση μίας αίτησης ασύλου. Το πιο συνηθισμένο κριτήριο για την αξιολόγηση της ευθύνης είναι η «πρώτη χώρα εισόδου στην ΕΕ», που σημαίνει ότι στις περισσότερες περιπτώσεις υπεύθυνο είναι το κράτος-μέλος από το οποίο μπήκε στην ΕΕ ο αιτών άσυλο. Σύμφωνα με το άρθρο 7 ο «προσδιορισμός του υπευθύνου κράτους μέλους κατ' εφαρμογή των κριτηρίων που παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο πραγματοποιείται βάσει της κατάστασης που υπήρχε τη στιγμή κατά την οποία ο αιτών υπέβαλε την αίτησή του διεθνούς προστασίας για πρώτη φορά σε ένα κράτος μέλος». Ο νεώτερος κανονισμός περιλαμβάνει ένα νέο άρθρο σχετικά με την κράτηση (άρθρο 28). Η κράτηση είναι δυνατή μόνο εάν το πρόσωπο ενέχει σημαντικό κίνδυνο διαφυγής ώσπου να πραγματοποιηθεί η μεταφορά. Αυτό μπορεί να γίνει στη βάση της ατομικής αξιολόγησης. Επιπλέον, η κράτηση είναι επιτρεπτή όταν εξαντληθούν λιγότερο καταναγκαστικές εναλλακτικές λύσεις. (άρθρα 8.1, 8.2).

Ο κανονισμός δεν προβλέπει συγκεκριμένο χρόνο για την κράτηση. Απλώς, αναφέρει ότι πρέπει να είναι «όσο το δυνατόν συντομότερη» και όχι περισσότερο από τον εύλογο χρόνο που απαιτείται για την διεξαγωγή των διοικητικών διαδικασιών για την μεταφορά του αιτούντος άσυλο. Επίσης, ο νέος Κανονισμός καθορίζει προθεσμία στην οποία πρέπει να γίνει η διαδικασία μεταφοράς τους. Αν περάσει αυτός ο χρόνος, τότε τα άτομα πρέπει να ελευθερωθούν.

Συνολικά, ο Κανονικός Δουβλίνο II δεν επέφερε σημαντικές αλλαγές στον Κανονισμό του Δουβλίνου III. Παρά τις όποιες βελτιώσεις, τα κράτη μέλη πρώτης εισόδου εξακολουθούν να φέρουν το μεγάλο όγκο των αιτήσεων, ως υπεύθυνα κράτη.

6.2.3 Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο αναφέρεται στον Κανονισμό 439/2010 της ΕΕ. Σύμφωνα με τον Κανονισμό αυτό, η Υπηρεσία βοηθάει στην ανταλλαγή των πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών για τις πρακτικές που ακολουθούν, καθώς και πληροφορίες για τις χώρες καταγωγής των αιτούντων άσυλο (http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/jl0022_el.htm).

Όταν ένα κράτος μέλος δέχεται μεγάλη πίεση στο σύστημα ασύλου, εξαιτίας της μεγάλης εισροής ατόμων τρίτων χωρών που ζητούν διεθνή προστασία ή λόγω της γεωγραφικής θέσης του, τότε επεμβαίνει η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης ασύλου. Μετά από αίτηση του κράτος μέλος που ζητάει την βοήθεια, η Υπηρεσία αποστέλλει ομάδες υποστήριξης για τη διαδικασία ασύλου ή για τη δημιουργία των υποδομών υποδοχής. Αυτές οι ομάδες, λοιπόν, προσφέρουν τεχνική συνδρομή σε υπηρεσίες διερμηνευτικού χαρακτήρα, προσφέρουν πληροφορίες για τις χώρες καταγωγής των αιτούντων άσυλο και, επίσης, προσφέρουν τεχνογνωσία σχετικά με την εξέταση των φακέλων ασύλου.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης Ασύλου ξεκίνησε να λειτουργεί πλήρως το 2011 και αποτελείται από το διοικητικό συμβούλιο με ένα μέλος από κάθε κράτος μέλος και δύο μέλη από την Επιτροπή. Το διοικητικό συμβούλιο διορίζει έναν εκτελεστικό διευθυντή. Αυτός είναι και ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας και υπεύθυνος για την διαχείριση αυτής. Επίσης, μπορεί να συγκροτήσει εκτελεστική επιτροπή και ομάδες εργασίας καθώς, και ένα συμβουλευτικό φόρουμ όπου το καθένα από αυτά με τη σειρά του βοηθάει στην διαδικασία του ασύλου.

6.2.4 Κοινό Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Επανεγκατάστασης

Το κοινό πρόγραμμα επανεγκατάστασης στην Ευρωπαϊκή Ένωση βοηθάει στο να παρθούν καλύτερα μέτρα διεθνούς προστασίας των υπηκόων τρίτων χωρών. Είναι ένα πρόγραμμα για πρόσφυγες που χρίζουν αποδειγμένα διεθνή προστασία. Συνεπώς, το

πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να ενσωματωθεί στην πολιτική των ευρωπαϊκών κρατών μελών, τόσο ώστε να βοηθάει στην εξοικονόμηση πόρων. Η από κοινού προσπάθεια, σαφώς, είναι πιο οικονομική στο ζήτημα της επανεγκατάστασης.

Σήμερα συμμετέχουν αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε πρόγραμμα επανεγκατάστασης, αλλά θα πρέπει να γίνουν περισσότερες. Οι εισροές προσφύγων στα εδάφη της ΕΕ είναι μικρές, οπότε η ύπαρξη τέτοιων προγραμμάτων είναι ελάχιστη. Το κάθε κράτος μέλος συνήθως προσπαθεί να αντιμετωπίσει από μόνο του την εισροή προσφύγων με αποτέλεσμα να μην εκμεταλλεύεται τα εργαλεία που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην επανεγκατάσταση. Συνεπώς, τα προγράμματα χρηματοδοτούνται επιπλέον από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων. Έτσι, θα πρέπει να συμμετέχουν περισσότερα κράτη μέλη και, κατά συνέπεια, θα πρέπει να συνεργάζονται περισσότερο μεταξύ τους. Θα πρέπει στους πρόσφυγες να δίνεται προστασία δείχνοντας, έτσι αλληλεγγύη στις τρίτες χώρες.

Το κοινό ευρωπαϊκό πρόγραμμα επανεγκατάστασης έχει σκοπό την πιο άμεση και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, ώστε να δυναμώσει την κοινή πολιτική ασύλου στην Ευρώπη. Κατά συνέπεια, εμπλέκονται και άλλες υπηρεσίες που βοηθάνε στο πρόγραμμα. Η ευρωπαϊκή υπηρεσία υποστήριξης ερωτήσεων για άσυλο είναι μία από αυτές, που αποκτά ουσιαστικό ρόλο βοηθώντας ουσιαστικά στον συντονισμό της επανεγκατάστασης των προσφύγων.

6.3 Επιπτώσεις της εφαρμογής του συστήματος του Δουβλίνου

Δέκα χρόνια μετά την υιοθέτηση του Κανονισμού του Δουβλίνου II αποτελεί κοινό τόπο, ότι ο Κανονισμός αυτός έχει αποτύχει σε πολύ μεγάλο βαθμό. Το «Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους» (ECRE) δημοσιοποίησε έγγραφό του το 2008 με τίτλο: “Sharing Responsibility for Refugee Protection in Europe: Dublin Reconsidered” (ECRE 2008), το οποίο και αναδημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) (<http://www.gcr.gr/index.php/el/>).

Σύμφωνα με το κείμενο αυτό ο Κανονισμός «Δουβλίνο II» έχει αποδειχθεί ότι οδήγησε σε μία άνιση κατανομή των αιτούντων άσυλο με αποτέλεσμα το βάρος να πέφτει ανισομερώς στις χώρες πρώτης εισόδου αλλοδαπών, όπως είναι και η Ελλάδα. Το σύστημα που εισήγαγε επιβαρύνει υπέρμετρα ορισμένα μόνον κράτη

μέλη της ΕΕ, όπως την Ελλάδα, ενώ δεν επιλύει βασικά προβλήματα των προσφύγων (Μποζανίνου 2013).

Τα βασικά προβλήματα που έχουν εντοπιστεί συνολικά, αλλά και στη χώρα μας ιδιαίτερα με την εφαρμογή του συστήματος Δουβλίνου, είναι τα εξής (ECRE 2008, Τάκης 2013, Μποζανίνου 2013):

- Ο ορισμός ως υπεύθυνου κράτους για το άσυλο του κράτους πρώτης εισόδου και της επιστροφής σ' αυτό από άλλα κράτη μέλη έχει εγκλωβίσει εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους στις χώρες εισόδου, που είναι οι νότιες χώρες της ΕΕ, ενώ διασφαλίζει από μεγάλο αριθμό αιτήσεων τις χώρες της κεντρικής και βόρειας ΕΕ, οι οποίες αρκούνται συχνά σε συστάσεις, επιδείξεις ανθρωπισμού και σποραδικές χρηματοδοτήσεις.
- Οι οικονομικές και κοινωνικές αδυναμίες στις χώρες του νότου της ΕΕ, ειδικά μετά την έναρξη της κρίσης, σε συνδυασμό με την έλλειψη κατάλληλων τεχνικών και διοικητικών δομών και υποδομών έχει περιορίσει τις δυνατότητες παροχής πλήρους υποστήριξης και διασφάλισης ικανοποιητικών συνθηκών διαβίωσης στους αιτούντες άσυλο, ενώ δεν έχουν τη δυνατότητα αξιολόγησης μεγάλου αριθμού αιτήσεων.
- Ο μεγάλος αριθμός προσφυγών στα εθνικά και τα ευρωπαϊκά δικαστήρια, οδηγούν σε σημαντική καθυστέρηση της έκδοσης απόφασης ασύλου και στην επίλυση της διοικητικής διαφοράς. Υπάρχουν και πολλές προσφυγές στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, με ορόσημο την απόφαση (21.1.2011) που καταδίκασε το Βέλγιο επειδή έστειλε Αφγανό πρόσφυγα πίσω στην Ελλάδα, που ήταν η πρώτη χώρα της παράνομης εισόδου του στην ΕΕ. Το Δικαστήριο καταδίκασε το Βέλγιο επειδή, κατά την κρίση του, δεν έπρεπε να επιστρέψει στην Ελλάδα, όπου προηγουμένως φυλακίστηκε και αφέθηκε να ζει άστεγος. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι κινδυνεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών που επιστρέφουν στην Ελλάδα μέσω του Κανονισμού Δουβλίνο II. Η απόφαση του Δικαστηρίου θεωρήθηκε ότι ανατρέπει τον κανονισμό Δουβλίνο II. Μετά την απόφαση αυτή, ορισμένες χώρες της ΕΕ αποφάσισαν να δέχονται και να κρίνουν το αίτημα ασύλου, από αιτούντες οι οποίοι εισήλθαν στην ΕΕ από άλλη χώρα, όπως η Ελλάδα. Το ίδιο όμως συνέβη από ορισμένες χώρες και νωρίτερα, δηλαδή πριν από το 2011 λόγω των δυσχερειών στην απορρόφηση και

επεξεργασία από ελληνικής πλευράς, λόγω των αιτήσεων ασύλου (τον Μάρτιο 2011 τα αιτήματα ασύλου που εκκρεμούσαν στην Ελλάδα εκτιμάται ότι ήταν περίπου 45.000).

- Η μεγάλη συσσώρευση αιτημάτων ασύλου μεταναστών χωρίς έγγραφα προκάλεσε εμπλοκή στις υπηρεσίες και στις διαδικασίες αξιολόγησης των αιτημάτων και επιμήκυνε το χρόνο λήψης αποφάσεων.
- Η πολιτική αντιπαράθεση για το ζήτημα του ασύλου, η πίεση της κοινωνίας (υπέρ ή κατά των μεταναστών) και η εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών και των άλλων συλλογικοτήτων, υπέρ της χορήγησης ασύλου σε όλους όσους προέρχονται από χώρες με πολιτικά προβλήματα και εστίες κρίσεων ή συγκρούσεων, προκάλεσε τη μαζική νομική στήριξη των αιτούντων άσυλο.
- Η ρύθμιση για εξέταση του ασύλου από τη χώρα εισόδου και για παραμονή στη χώρα αυτή προκαλεί συχνά το διαμελισμό των οικογενειών των προσφύγων. Υπάρχουν παραδείγματα γονέων που έχουν αποκοπεί ακόμη και από τα παιδιά τους.

Στην Ελλάδα, ο προσδιορισμός του μετανάστη, ως πρόσφυγα, γίνεται από το Υπουργείο Εσωτερικών μέσω της Επιτροπής Ασύλου (http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=4883&Itemid=1024&lang=). Η αίτηση για άσυλο γίνεται από τον ίδιο τον μετανάστη ενώπιον των αστυνομικών αρχών ή τα τμήματα Διεύθυνσης Αλλοδαπών στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Η εξέταση του ασύλου γίνεται με προσωπική συνέντευξη από εξειδικευμένο αστυνομικό και διερμηνέα. Ο αιτών άσυλο μπορεί κατά την διαδικασία συνέντευξης να έχει παράσταση από δικηγόρο, εάν το επιθυμεί. Από τη στιγμή που ένας μετανάστης αιτείται άσυλο δεν μπορεί να απελαθεί από τη χώρα. Υπεύθυνο για την στέγαση των αιτούντων ασύλου στην Ελλάδα είναι το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ο αιτών άσυλο μετανάστης για να λάβει στέγαση κάνει αίτηση στα Κέντρα Υποδοχής. Τα παιδιά των αιτούντων άσυλο έχουν πρόσβαση σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες των δημόσιων σχολείων, ακόμη και με ελλιπή δικαιολογητικά.

Το ζήτημα του ασύλου στη χώρα μας έχει προκαλέσει τις αντιδράσεις ορισμένων σχετικών οργανισμών και ΜΚΟ που ασχολούνται με μεταναστευτικά ζητήματα (ΕΔΜ 2012). Σύμφωνα με τις εν λόγω καταγγελίες, η Ελλάδα δεν τηρεί τις υποχρεώσεις της

όσον αφορά στην πρόσβαση των αλλοδαπών στη διαδικασία χορήγησης ασύλου. Από την άλλη πλευρά, κυρίως από ορισμένα κόμματα και οργανώσεις εγείρονται αιτήματα για μαζική απέλαση των μη νόμιμων μεταναστών, ανεξαρτήτως των υποχρεώσεων του συστήματος του Δουβλίνου. Λόγω της τεράστιας συρροής αιτούντων άσυλο, από την Ελλάδα έχει προταθεί η ανακατανομή και μετεγκατάσταση των μεταναστών χωρίς ταξιδιωτικά έγγραφα, με δίκαιη αναλογία, σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενη ενότητα, τα τελευταία έτη υπήρξε στη χώρα μας αναδιοργάνωση του συστήματος επιστροφών μη νόμιμων μεταναστών. Έτσι, τον Ιανουάριο του 2011 ξεκίνησαν τη λειτουργία τους οι δεκαμελείς επιτροπές εξέτασης ασύλου αιτημάτων Διεθνούς Προστασίας και το πρόγραμμα εθελοντικού επαναπατρισμού μεταναστών, με προτεραιότητα σε μετανάστες από το Αφγανιστάν, Πακιστάν, Ιράκ, Μπαγκλαντές, Σουδάν, Αλγερία, Μαρόκο και Σομαλία. Το πρόγραμμα επαναπατρισμού χρηματοδοτείται 75% από κοινοτικά κονδύλια 9ΔΟΜ 2014). Το κόστος για κάθε μετανάστη που επαναπατρίζεται είναι 1.000 ευρώ από τα οποία τα 300 ευρώ προορίζονται για τον μετανάστη και τα σχετικά έξοδα στη χώρα επιστροφής. Το 2011, είτε εθελούσια είτε αναγκαστικά, επιστράφηκαν στις χώρες τους 2.412 άτομα. Τα 1.097 επιστράφηκαν εθελοντικά μέσα του προγράμματος επιστροφής του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης. Το 2012 υπολογίζεται ότι 159.490 μετανάστες χωρίς άδεια διαμονής επαναπατρίστηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

7. Σύνοψη συμπερασμάτων

Οι πρόσφυγες είναι μετανάστες που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την χώρα τους προκειμένου να διαφύγουν τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν στη χώρα που ζουν ή για να επιβιώσουν ή για να βελτιώσουν το επίπεδο ζωής τους. Συχνά, αναγκάζονται να καταφύγουν σε μια ξένη χώρα, συνήθως παράτυπα και χωρίς ταξιδιωτικά έγγραφα, με σκοπό να ζητήσουν άσυλο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ως χώρος ελευθερίας, δημοκρατίας και συγκριτικά υψηλού επιπέδου ανάπτυξης, αλλά και λόγω της γεωγραφικής της θέσης και του θεσμικού της πλαισίου αποτελεί βασικό προορισμό των μεταναστών(νόμιμων και μη) από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, των Δυτικών Βαλκανίων, της Αφρικής και της Ασίας. Η πολιτική και οικονομική κατάσταση στις χώρες αυτές έχει αυξήσει το κύμα μεταναστών και προσφύγων προς την ΕΕ. Πρόσφατα παραδείγματα αποτελούν οι

πρόσφυγες από τις χώρες της Β. Αφρικής (π.χ. Τυνησία και Μαρόκο), καθώς και η Συρία. Οι διαδρομές που ακολουθούν οι διαδρομές των μεταναστών ή προσφύγων είναι συγκεκριμένες, με σημαντικότερες τη διαδρομή από ανατολικά προς την Ελλάδα και από νότια προς την Ιταλία. Συνεπώς, οι χώρες αυτές έχουν τις περισσότερες αφίξεις μη νόμιμων μεταναστών και αιτούντων άσυλο και κατά συνέπεια αντιμετωπίζουν σοβαρά κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά προβλήματα, τα οποία έχουν επιδεινωθεί λόγω της οικονομικής κρίσης.

Η ΕΕ μετά την ίδρυσή της και την υιοθέτηση του πυλώνα των εσωτερικών υποθέσεων, καθώς και με τις άλλες τροποποιήσεις της Συνθήκης (π.χ. Συνθήκη του Άμστερνταμ και Λισαβόνας) προέβη σταδιακά στην κοινοτικοποίηση της πολιτικής ασύλου και στην εναρμόνιση πολλών πτυχών της διαχείρισης της μη νόμιμης μετανάστευσης. Παράλληλα δημιούργησε κοινά όργανα, υπηρεσίες και διαδικασίες για την αντιμετώπιση του φαινομένου και για τον περιορισμό της εισροής μη νόμιμων μεταναστών.

Το ζήτημα του ασύλου ρυθμίζεται από το σύστημα Κανονισμών του Δουβλίνου. Όπως αναφέρθηκε στην παραπάνω σχετική ενότητα, το σύστημα αυτό παρά τις αλλαγές και τις συμπληρωματικές παρεμβάσεις που υπέστη, δεν αποδείχθηκε ιδιαίτερα αποτελεσματικό. Πρώτον, γιατί από το σύστημα θίγονται δυσανάλογα οι χώρες της Κοινοτικής περιφέρειας και, αφετέρου, δεν έχουν αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αιτούντες άσυλο. Μια καλύτερη κατανομή των μεταναστών και των σχετικών βαρών θα συνέβαλε στην αποκατάσταση της ισορροπίας εντός της ΕΕ (ECRE 2008).

Η Ελλάδα είναι από τις χώρες της ΕΕ που δέχεται το υψηλότερο ποσοστό μη νόμιμων μεταναστών, λόγω της γεωγραφικής της θέσης. Λόγω του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου του Δουβλίνου η χώρα εξελίχθηκε σε χώρα συρροής μεταναστών, οι οποίοι σε μεγάλο βαθμό επιθυμούν τη μετάβασή τους σε άλλες, πιο αναπτυγμένες οικονομικά χώρες της ΕΕ, χωρίς αυτό να είναι απολύτως εφικτό, παρά την αποδοχή ορισμένων άλαων χωρών της ΕΕ να εξετάζουν αιτήσεις ασύλου από μετανάστες που εισήλθαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Παράλληλα, η χώρα μας μέσω ειδικών επιχειρήσεων και υποδομών επιδιώκει τη μείωση του αριθμού των εισερχόμενων μη νόμιμων μεταναστών, με μικτά αποτελέσματα. Το πρόβλημα της μη νόμιμης μετανάστευσης έχει πολλές επί μέρους διαστάσεις. Μία από όλες αφορά στην υποδοχή και στήριξη των μη νόμιμων μεταναστών, ενώ μία άλλη τη διαχείριση ζητημάτων ασύλου και επιστροφής. Ο

μεγάλος όγκος εισερχόμενων μεταναστών, σε μια χώρα σε κρίση και με περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης και απασχόλησης, με παράλληλη πολιτική και κοινωνική πόλωση, θέτει όρια στην αποτελεσματική και συχνά ορθή αντιμετώπιση του προβλήματος. Αυτό προκάλεσε συχνά τη καταδίκη της χώρας μας και τον καταγγελτικό λόγο πολλών αρμόδιων οργανισμών και σχετικών με τη μετανάστευση ΜΚΟ.

Τα τελευταία χρόνια, υπήρξε μια σχετική βελτίωση της κατάστασης λόγω της απόδοσης του προγράμματος εθελοντικής επιστροφής. Με την εφαρμογή του προγράμματος βελτιώθηκε ο δείκτης εισερχομένων προς οικειοθελών επιστρέφοντες μετανάστες. **Συγκεκριμένα, ενώ τα προηγούμενα χρόνια στους τρεις ανθρώπους που έρχονταν παράτυπα, ένας έφευγε, τώρα ο αντίστοιχος δείκτης είναι δύο προς ένας (Κικίλιας 2014).**

Είναι σχεδόν βέβαιο, ότι στο άμεσο μέλλον το πρόβλημα της μη νόμιμης μετανάστευσης και του ασύλου θα συνεχίσουν να υφίστανται. Οι λόγοι που προκαλούν τις μετακινήσεις των ανθρώπων, πολιτικοί, κοινωνικοί και οικονομικοί, σε ένα διεθνοποιημένο περιβάλλον, προφανώς θα συνεχίσουν να υπάρχουν (Alt 2009). Οι χώρες της ΕΕ, επίσης, θα συνεχίσουν να είναι ο βασικός προορισμός και να αντιμετωπίζουν το δίλημμα μεταξύ της διασφάλισης των συνόρων και της νομιμοποίησης των μη νόμιμα εισερχομένων μεταναστών (Fisch 2009). Οι εισοδοί των μεταναστών θα συνεχίσουν να είναι οι χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας και ασφαλώς η Ελλάδα. Αυτό όμως που διαχρονικά δεν μπορεί να συνεχίσει να υφίσταται είναι ο περιορισμός του προβλήματος στις χώρες εισόδου., οι οποίες σταδιακά εξαντλούν τις δυνατότητες διαχείρισης το συνολικού όγκου των εισροών. Ασφαλώς, θα πρέπει να υπάρξει δικαιότερη κατανομή των μεταναστών αλλά και των βαρών διαχείρισης μεταξύ των χωρών της ΕΕ στη βάση μιας κλείδας κατανομής βαρών όπως πρότεινε και η Επίτροπος Cecilia Malmstrom (Economist 2014). Επίσης, χρειάζεται καλύτερη και αποτελεσματικότερη συνεργασία με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης καθώς και συνεπή εφαρμογή των συμφωνιών επανεισδοχής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Alt, J. (2009), «Globalisierung-illegale Migration-Armutsbekämpfung: Analyse eines komplexen Phänomens», Loeper Literaturverlag, Karlsruhe 2009

Antonopoulos, G. and J. Winterdyc (2005), «The Smuggling of Migrants in Greece: An Examination of its Social Organization», *European Journal of Criminology* v. 3, pp. 439-460, 2006

Broeders, D. and G. Engbersen (2007), «The Fight Against Illegal Migration Identification Policies and Immigrants' Counterstrategies», *American Behavioral Scientist*, August 2007 50: 1592-1609

Cavounidis, J. (2002), «Migration in Southern Europe and the case of Greece», *International Migration*, 40 (1), pp. 45-70

Economist (2014), «Europe's Huddled Masses», <http://www.economist.com/news/leaders/21612152-rich-countries-must-take-more-migration-burden-europes-huddled-masses>

ECRE (2008), «Sharing Responsibility for Refugee Protection in Europe: Dublin Reconsidered», file:///C:/Users/User/Downloads/Sharing%20Responsibility_Dublin%20Reconsidered_full_report.pdf

Ethier, W. (1986), «Illegal Immigration, the host country problem», *American Economic Review*, v.76, pp. 56-71

Fisch, F. (2009), «Irreguläre Migranten zwischen Grenzsicherung und Legalisierung. Ethische Ansprüche an das Zugangsregime der Europäischen Union», *Ethica* 2/2009, S. 151–183

FRONTEX (2013), Annual Risk Analysis 2013, http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2013.pdf

FRONTEX (2014), Annual Risk Analysis 2014, http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2014.pdf

Hanson, H. G. (2009), «The Economics and Policy of Illegal Immigration in the United States», Migration Policy Institute, file:///C:/Users/User/Downloads/Hanson-Dec09.pdf

Kasimis, C. and Kassimi C. (2004), «Greece: a History of Migration», Migration Information Source, Washington, DC, <http://www.migrationpolicy.org/article/greece-history-migration>

Kasimis, C. (2012), «Greece: Illegal Immigration in the Midst of Crisis», Migration Information Source (<http://www.migrationinformation.org/>), Migration Policy Institute (USA) (March: <http://www.migrationinformation.org/Profiles/display.cfm?ID=884>)

Papadopoulou, Asp. (2004), «Smuggling into Europe: Transit Migrants in Greece», Journal of Refugee Studies vol. 17, pp. 169-186, 2004.

Eurostat (2014), Migration and Migrant Population Statistics, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/el

2. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Αποστολόπουλος, Φ. (2010), «Λαθρομετανάστευση. Ειδικά ζητήματα ασφάλειας», Διακλαδική Επιθεώρηση, Τεύχος 17/2010, ΑΔΙΣΠΟ, σελ. 15-26

Δενιόζος, Ν. (2010), «Η παράνομη διακίνηση λαθρομεταναστών στην ΕΕ – ως Μορφή Οργανωμένου Εγκλήματος», Διακλαδική Επιθεώρηση, Τεύχος 17/2010, ΑΔΙΣΠΟ, σελ. 12-14

ΔΟΜ, Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (2014), «Εθελοντική Επιστροφή και Επανάταξη Υπηκόων Τρίτων Χωρών», http://greece.iom.int/sites/default/files/avrr_booklet_gr.pdf

ΕΔΜ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ, ΕΛΛΑΔΑ (2012), Ετήσια Έκθεση Πολικής 2012

Εμκε-Πουλοπούλου, Η (2007), «Η Μεταναστευτική Πρόκληση», εκδ. Παπαζήση, 2007.

Εσδράς, Δ. (2010), «Το Φαινόμενο της Άτυπης Μετανάστευσης – «Λαθρομετανάστευσης» στην Ελλάδα: Ποσοτικά και Ποιοτικά Χαρακτηριστικά», Διακλαδική Επιθεώρηση, Τεύχος 17/2010, ΑΔΙΣΠΟ, σελ. 6-11

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (1999), «Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου», Τάμπερε 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/%CE%A4AMPERE_1999_EL.pdf

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2005), «Το Πρόγραμμα της Χάγης: Ενίσχυση της Ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση», http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/HAGUE_PROG_05.pdf

ΙΜΕΠΟ, Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής (2008), «Εκτίμηση του Όγκου των Αλλοδαπών που Διαμένουν Παράνομα στην Ελλάδα», Αθήνα

Κανελλόπουλος, Κ., Μ. Γρέγου και Αθ. Πετραλιάς (2006), «Παράνομοι Μετανάστες στην Ελλάδα», ΚΕΠΕ, Αθήνα.

Κασιμάτη, Κ. (2003), «Πολιτικές Μετανάστευσης και Στρατηγικές Ένταξης. Η περίπτωση των Αλβανών και Πολωνών μεταναστών», εκδόσεις GUTENBERG, Αθήνα

Κικίλιας, Β. (2014), «"Πετυχημένο" το Πρόγραμμα Εθελοντικής Επιστροφής Μεταναστών», <http://www.capital.gr/News.asp?id=2051432>

Λαζαρίδη, Γ. - Αμίτσης, Γ (2001), «Νομικές και κοινωνικοπολιτικές διαστάσεις της μετανάστευσης στην Ελλάδα», εκδ. Παπαζήση, Αθήνα

Μουσούρου, Λ. (1991), «Μετανάστευση και Μεταναστευτική Πολιτική στην Ελλάδα και στην Ευρώπη» εκδ. GUTENBERG, Αθήνα

Μποζανίνου Τάνια (2013), «Δέκα χρόνια Δουβλίνο II, δέκα χρόνια παραβίασης δικαιωμάτων προσφύγων» <http://www.tovima.gr/world/article/?aid=498964>

Νικολακοπούλου-Στεφάνου, Η. (2008), «Ελληνικές και ευρωπαϊκές προτεραιότητες πολιτικής για τον έλεγχο της παράνομης μετανάστευσης», στο: Μετανάστευση στην Ελλάδα: Εμπειρίες - Πολιτικές – Προοπτικές -Τόμος Α΄ (Επιμ. Καβουνίδη, Τ., Α. Κόντης, Θ. Λιανός και Ρ. Φακιολάς), ΙΜΕΠΟ, Αθήνα, σελ. 298-313

Νικολόπουλος, Γ. (2008), «Το πρόταγμα της ασφάλειας στον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών και οι σημασίες των συνόρων στο 'Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης'», στο: Μετανάστευση στην Ελλάδα: Εμπειρίες - Πολιτικές – Προοπτικές -Τόμος Α΄ (Επιμ. Καβουνίδη, Τ., Α. Κόντης, Θ. Λιανός και Ρ. Φακιολάς), ΙΜΕΠΟ, Αθήνα, σελ. 314-327

Παπαδοπούλου-Κούρκουλα, Α. (2008), «Λαθρομετανάστευση: Μύθοι και πραγματικότητες», στο: Μετανάστευση στην Ελλάδα: Εμπειρίες - Πολιτικές – Προοπτικές -Τόμος Α΄ (Επιμ. Καβουνίδη, Τ., Α. Κόντης, Θ. Λιανός και Ρ. Φακιολάς), ΙΜΕΠΟ, Αθήνα, σελ. 328-342

Παραδεισάνος, Α. (2014), Το φαινόμενο της μετανάστευσης, http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=1852&Itemid=400&lang=

3. ΝΟΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Εξέταση της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού συστήματος επιτήρησης των συνόρων (EUROSUR)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Έκθεση αξιολόγησης του συστήματος του Δουβλίνου {SEC(2007) 742}

ΑΠΟΦΑΣΗ αριθ. 575/2007/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 23ης Μαΐου 2007 για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επιστροφής για την περίοδο 2008 έως 2013, ως μέρος του γενικού προγράμματος «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών»

Απόφαση (ΕΚ) αριθ. 574/2007/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2007 σχετικά με τη σύσταση του Ταμείου Εξωτερικών Συνόρων για την περίοδο 2007 έως 2013, ως μέρος του γενικού προγράμματος «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών».

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Οκτωβρίου 2004 σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 343/2003 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 18ης Φεβρουαρίου 2003 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 810/2009 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 13ης Ιουλίου 2009 για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (κώδικας θεωρήσεων)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Οκτωβρίου 2004 σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 604/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Ιουνίου 2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (αναδιатύπωση)

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 118/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 30ής Ιανουαρίου 2014 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1560/2003 για τα

μέτρα εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1104/2008 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Οκτωβρίου 2008 σχετικά με τη μετάβαση από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS 1+) στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II)

ΟΔΗΓΙΑ 2008/115/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 16ης Δεκεμβρίου 2008 σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών

ΟΔΗΓΙΑ 2002/90/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 28ης Νοεμβρίου 2002 για τον ορισμό της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής

ΟΔΗΓΙΑ 2009/52/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 18ης Ιουνίου 2009 σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4249 Αναδιοργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση Υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και ρύθμιση λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3907 Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη – μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» και λοιπές διατάξεις.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4052 Νόμος αρμοδιότητας Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για εφαρμογή του νόμου «Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας» και άλλες διατάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 114 Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου «σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες

τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα» (L 326/13.12.2005).

Προεδρικό Διάταγμα 102/2012 ΦΕΚ Α' 169, Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής

4. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

<http://www.astynomia.gr/>

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/immigration/irregular-immigration/index_en.htm

<http://eeagrants-iomathens-soam.gr/%CE%B4%CE%BF%CE%BC/>

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/jl0028_el.htm

<http://www.gcr.gr/index.php/el/>

http://www.ypes.gr/el/Generalsecretariat_PopulationSC/

<http://www.mopocp.gov.gr/main.php>

<http://www.iom.int/cms/en/sites/iom/home.html>

<http://frontex.europa.eu/>

<http://www.bbc.com/news/world-europe-24583286>

<http://edition.cnn.com/2013/10/30/world/eu-immigration-infographic/>

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/jl0014_de.htm

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΕΙΣΟΔΟ & ΠΑΡΑΜΟΝΗ, ΑΝΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ, ΑΠΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ & ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ 12ΜΗΝΟ 2013

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΕΙΣΟΔΟ & ΠΑΡΑΜΟΝΗ, ΑΝΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ, ΑΠΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ & ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ 12ΜΗΝΟ 2013				
Α/Α	ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ	ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ
1	ΑΓΙΟΣ ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ	3	3	6
2	ΑΓΚΟΛΑ	5	0	5
3	ΑΓΝΩΣΤΟΣ	78	0	78
4	ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ	4	0	4
5	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	235	9	244
6	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	32	3	35
7	ΑΪΤΗ	0	0	0
8	ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ	19	1	20
9	ΑΛΒΑΝΙΑ	15.379	10	15.389
10	ΑΛΓΕΡΙΑ	361	82	443
11	ΑΠΑΤΡΙΔΕΣ	0	0	0

12	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	1	0	1
13	ΑΡΜΕΝΙΑ	48	0	48
14	ΑΡΟΥΜΠΙΑ	0	0	0
15	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	1	0	1
16	ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	2.922	3.490	6.412
17	ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ	1	0	1
18	ΒΙΕΤΝΑΜ	3	0	3
19	ΒΟΛΙΒΙΑ	0	0	0
20	ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	1	0	1
21	ΒΡΑΖΙΛΙΑ	3	0	3
22	ΓΕΩΡΓΙΑ	550	18	568
23	ΓΚΑΜΠΙΑ	16	2	18
24	ΓΚΑΜΠΟΝ	0	0	0
25	ΓΚΑΝΑ	66	4	70
26	ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ	1	0	1
27	ΓΟΥΙΑΝΑ	0	0	0
28	ΓΟΥΙΝΕΑ	0	0	0
29	ΓΟΥΙΝΕΑ ΙΣΗΜΕΡΙΝΗ	22	0	22
30	ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΙΚΗ ΔΗΜ.	30	0	30
31	ΜΑΡΟΚΟ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΥΤ. ΣΑΧΑΡΑ	0	0	0
32	ΕΡΥΘΡΑΙΑ	242	484	726
33	ΖΑΪΡ	0	0	0

34	ΖΑΜΠΙΑ	0	0	0
35	ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ	0	0	0
36	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	0	0	0
37	ΗΠΑ	5	0	5
38	ΚΙΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΘΙΒΕΤ	0	0	0
39	ΙΝΔΙΑ	240	3	243
40	ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ	8	0	8
41	ΙΟΡΔΑΝΙΑ	4	0	4
42	ΙΡΑΚ	668	32	700
43	ΙΡΑΝ	225	92	317
44	ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ	0	0	0
45	ΙΣΡΑΗΛ	4	0	4
46	ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	11	0	11
47	ΚΑΜΕΡΟΥΝ	19	13	32
48	ΚΑΜΠΟΤΖΗ	0	0	0
49	ΚΑΝΑΔΑΣ	3	0	3
50	ΙΝΔΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΣΜΙΡ	0	0	0
51	ΚΕΝΤΡΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	0	1	1
52	ΚΕΝΥΑ	12	0	12
53	ΚΙΝΑ	109	0	109
54	ΚΙΡΓΚΙΣΤΑΝ	0	0	0

55	ΚΙΡΙΜΠΑΤΙ	0	0	0
56	ΚΟΛΟΜΒΙΑ	1	0	1
57	ΚΟΜΟΡΕΣ	17	0	17
58	ΚΟΝΓΚΟ	70	2	72
59	ΚΟΣΤΑ ΡΙΚΑ	0	0	0
60	ΚΟΣΥΦΟΠΕΔΙΟ	59	0	59
61	ΚΟΥΒΑ	1	0	1
62	ΚΟΥΒΕΪΤ	0	0	0
63	ΚΟΥΡΔΙΣΤΑΝ	0	0	0
64	ΚΡΟΑΤΙΑ	0	1	1
65	ΛΑΪΚΗ ΔΗΜ. ΚΟΝΓΚΟ	8	0	8
66	ΛΑΪΚΗ ΔΗΜ. ΚΟΡΕΑΣ	0	0	0
67	ΛΑΟΣ	0	0	0
68	ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	8	0	8
69	ΛΙΒΑΝΟΣ	12	2	14
70	ΛΙΒΕΡΙΑ	3	0	3
71	ΛΙΒΥΗ	122	1	123
72	ΜΑΛΑΙΣΙΑ	0	0	0
73	ΜΑΛΑΟΥΙ	0	0	0
74	ΜΑΛΒΙΔΕΣ	0	0	0
75	ΜΑΛΙ	29	28	57
76	ΜΑΡΟΚΟ	394	48	442

77	ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ	0	0	0
78	ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ	19	0	19
79	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	0	0	0
80	ΜΕΞΙΚΟ	2	0	2
81	ΜΟΓΓΟΛΙΑ	4	0	4
82	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	33	0	33
83	ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	1.520	4	1.524
84	ΜΠΕΝΙΝ	0	0	0
85	ΜΠΟΥΡΓΚΙΝΑ ΦΑΣΟ	12	0	12
86	ΜΠΟΥΡΟΥΝΤΙ	0	0	0
87	ΜΠΟΥΤΑΝ	0	0	0
88	ΜΥΑΝΜΑΡ	18	9	27
89	ΝΕΑ ΓΟΥΪΝΕΑ	1	0	1
90	ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ	1	0	1
91	ΝΕΠΑΛ	13	0	13
92	ΝΙΓΗΡΑ	1	1	2
93	ΝΙΓΗΡΙΑ	172	0	172
94	ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ	0	0	0
95	ΝΟΤΙΟΣ ΚΟΡΕΑ	0	0	0
96	ΟΥΓΚΑΝΤΑ	0	0	0
97	ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	6	0	6
98	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	89	0	89

99	Π.Γ.Δ.Μ.	42	0	42
100	ΠΑΚΙΣΤΑΝ	3.957	25	3.982
101	ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	264	205	469
102	ΠΑΝΑΜΑ	0	0	0
103	ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ	0	0	0
104	ΠΕΡΟΥ	3	0	3
105	ΠΟΡΤΟ ΡΙΚΟ	0	0	0
106	ΠΡΑΣΙΝΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙ	0	0	0
107	ΡΟΥΑΝΤΑ	12	2	14
108	ΡΩΣΙΑ	95	0	95
109	ΣΑΛΒΑΔΟΡ	0	0	0
110	ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	1	0	1
111	ΣΕΝΕΓΑΛΗ	115	0	115
112	ΣΕΡΒΙΑ	46	0	46
113	ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	0	0	0
114	ΣΙΕΡΑ ΛΕΟΝΕ	11	0	11
115	ΣΟΜΑΛΙΑ	598	406	1.004
116	ΣΟΥΑΖΗΛΑΝΔΗ	0	0	0
117	ΣΟΥΔΑΝ	75	39	114
118	ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ	43	1	44
119	ΣΥΡΙΑ	4.204	4.313	8.517
120	ΤΑΪΒΑΝ	0	0	0

121	TANZANIA	11	0	11
122	TATZIKISTAN	0	0	0
123	TAÿΛANΔH	1	0	1
124	TZAMAIKA	1	0	1
125	TONΓKO	2	0	2
126	TOYPKIA	67	2	69
127	TOYPKMENICTAN	6	0	6
128	TZIMΠOYTI	0	0	0
129	TYNHCTIA	81	14	95
130	YEMENH	0	7	7
131	ΦIΛIΠΠIHECT	48	0	48
132	XIΛH	1	0	1
133	XONΓK KONΓK	15	0	15
CTYNOΛO		33.645	9.357	43.002

Πίνακας 2: **ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΕΙΣΟΔΟ & ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΑΠΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ & ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ 9ΜΗΝΟ 2013 & 9ΜΗΝΟ 2014**

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΕΙΣΟΔΟ & ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΑΠΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ & ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ 9ΜΗΝΟ 2013 & 9ΜΗΝΟ 2014

A/A	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΥΛΛΗΨΗΣ	9ΜΗΝΟ 2013	9ΜΗΝΟ 2014	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
(1)	Γ. Α. Δ. ΑΤΤΙΚΗΣ	4.822	5.306	10,04%
(2)	Γ.Α.Δ.ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	1.645	1.885	14,59%
(3)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α Ν. Μ Α Κ Ε Δ Ο Ν Ι Α Σ & Θ Ρ Α Κ Η Σ			
1.	Δ.Α. ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ	630	927	47,14%
2.	Δ.Α. ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	291	826	183,85%
3.	Δ.Α. ΡΟΔΟΠΗΣ	84	333	296,43%
4.	Δ.Α. ΞΑΝΘΗΣ	12	34	183,33%
5.	Δ.Α. ΔΡΑΜΑΣ	31	22	-29,03%
6.	Δ.Α. ΚΑΒΑΛΑΣ	67	161	140,30%

ΣΥΝΟΛΟ		1.115	2.303	106,55%
(4)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Η Σ Μ Α Κ Ε Δ Ο Ν Ι Α Σ			
1	Δ.Α. ΗΜΑΘΙΑΣ	164	243	48,17%
2	Δ.Α. ΚΙΛΚΙΣ	414	362	-12,56%
3	Δ.Α. ΠΕΛΛΑΣ	424	558	31,60%
4	Δ.Α. ΠΙΕΡΙΑΣ	114	205	79,82%
5	Δ.Α. ΣΕΡΡΩΝ	153	136	-11,11%
6	Δ.Α. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	78	98	25,64%
ΣΥΝΟΛΟ		1.347	1.602	18,93%
(5)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ Υ Τ Ι Κ Η Σ Μ Α Κ Ε Δ Ο Ν Ι Α Σ			
1	Δ.Α. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	30	114	280,00%
2	Δ.Α. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1.059	997	-5,85%
3	Δ.Α. ΚΟΖΑΝΗΣ	154	120	-22,08%

4	Δ.Α. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	567	636	12,17%
ΣΥΝΟΛΟ		1.810	1.867	3,15%
(6)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Η Π Ε Ι Ρ Ο Υ			
1	Δ.Α. ΑΡΤΑΣ	73	45	-38,36%
2	Δ.Α. ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ	4.514	2.594	-42,53%
3	Δ.Α. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	981	1.436	46,38%
4	Δ.Α. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	293	259	-11,60%
ΣΥΝΟΛΟ		5.861	4.334	-26,05%
(7)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Σ Τ Ε Ρ Ε Α Σ Ε Λ Λ Α Δ Α Σ			
1	Δ.Α. ΒΟΙΩΤΙΑΣ	146	258	76,71%
2	Δ.Α. ΕΥΒΟΙΑΣ	364	400	9,89%
3	Δ.Α. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	5	7	40,00%
4	Δ.Α. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	249	167	-32,93%

5	Δ.Α. ΦΩΚΙΔΑΣ	130	14	-89,23%
ΣΥΝΟΛΟ		894	846	-5,37%
(8)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Θ Ε Σ Σ Α Λ Ι Α Σ			
1	Δ.Α. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	43	69	60,47%
2	Δ.Α. ΛΑΡΙΣΑΣ	469	487	3,84%
3	Δ.Α. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	178	288	61,80%
4	Δ.Α. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	96	215	123,96%
ΣΥΝΟΛΟ		786	1.059	34,73%
A/A	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΥΛΛΗΨΗΣ	9ΜΗΝΟ 2013	9ΜΗΝΟ 2014	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
(9)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Β Ο Ρ Ε Ι Ο Υ Α Ι Γ Α Ι Ο Υ			
1	Δ.Α. ΛΕΣΒΟΥ	3.073	8.338	171,33%
2	Δ.Α. ΣΑΜΟΥ	2.203	5.726	159,92%
3	Δ.Α. ΧΙΟΥ	897	4.552	407,47%

ΣΥΝΟΛΟ		6.173	18.616	201,57%
(10)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Ν Ο Τ Ι Ο Υ Α Ι Γ Α Ι Ο Υ			
1	Α' Δ.Α. ΔΩΔ/ΝΗΣΟΥ	577	4.779	728,25%
2	Β' Δ.Α. ΔΩΔ/ΝΗΣΟΥ	1.108	6.103	450,81%
3	Δ.Α. ΚΥΚΛΑΔΩΝ	61	218	257,38%
ΣΥΝΟΛΟ		1.746	11.100	535,74%
(11)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Κ Ρ Η Τ Η Σ			
1	Δ.Α. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	815	981	20,37%
2	Δ.Α. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	408	126	-69,12%
3	Δ.Α. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	234	194	-17,09%
4	Δ.Α. ΧΑΝΙΩΝ	622	825	32,64%
ΣΥΝΟΛΟ		2.079	2.126	2,26%
(12)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Ι Ο Ν Ι Ω Ν Ν Η Σ Ω Ν			
1	Δ.Α. ΖΑΚΥΝΘΟΥ	71	33	-53,52%

2	Δ.Α. ΚΕΡΚΥΡΑΣ	409	273	-33,25%
3	Δ.Α. ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ	97	55	-43,30%
4	Δ.Α. ΛΕΥΚΑΔΑΣ	103	31	-69,90%
ΣΥΝΟΛΟ		680	392	-42,35%
(13)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ Υ Τ Ι Κ Η Σ Ε Λ Λ Α Δ Α Σ			
1	Δ.Α. ΑΙΤΩΛΙΑΣ	98	103	5,10%
2	Δ.Α. ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	154	189	22,73%
3	Δ.Α. ΑΧΑΪΑΣ	546	512	-6,23%
4	Δ.Α. ΗΛΕΪΑΣ	138	168	21,74%
ΣΥΝΟΛΟ		936	972	3,85%
(14)	ΓΕΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π Ε Λ Λ Ο Π Ο Ν Η Σ Ο Υ			
1	Δ.Α. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	266	311	16,92%
2	Δ.Α. ΑΡΚΑΔΙΑΣ	82	57	-30,49%

3	Δ.Α. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	175	147	-16,00%
4	Δ.Α. ΛΑΚΩΝΙΑΣ	318	216	-32,08%
5	Δ.Α. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	315	225	-28,57%
ΣΥΝΟΛΟ		1.156	956	-17,30%
ΣΥΝΟΛΟ		31.050	53.364	71,86%

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΕΛΑΘΕΝΤΩΝ**9-ΜΗΝΟ 2014**

ΧΩΡΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ
ΑΛΒΑΝΙΑ	6.448
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	2.307
ΓΕΩΡΓΙΑ	678
ΜΠΑΝΓΚΛΑΝΤΕΣ	651
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	436
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	425
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	334
ΣΥΡΙΑ (οικειοθελείς σε τρίτες χώρες)*	244
ΙΡΑΚ	227
ΜΑΡΟΚΟ	147
ΙΝΔΙΑ	135
ΑΛΓΕΡΙΑ	122
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	112
ΚΙΝΑ	96
ΙΡΑΝ	79
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	68
ΤΟΥΡΚΙΑ	61
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	47
ΡΩΣΙΑ	47
ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	45
ΝΙΓΗΡΙΑ	44
ΣΕΡΒΙΑ	39
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	38
ΣΕΝΕΓΑΛΗ	35
ΤΥΝΗΣΙΑ	31
ΑΡΜΕΝΙΑ	29
ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	28

Π. Γ. Δ. Μ.	28
ΓΚΑΝΑ	26
ΣΟΥΔΑΝ	18
ΛΙΒΥΗ	11
ΣΟΜΑΛΙΑ	11
ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ	10
ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	9
ΠΟΛΩΝΙΑ	8
ΑΙΘΙΟΠΙΑ	8
ΣΟΥΗΔΙΑ	8
ΜΥΑΝΜΑΡ (ΒΙΡΜΑΝΙΑ)	8
ΛΙΒΑΝΟΣ	7
ΜΠΟΥΡΚΙΝΑ ΦΑΣΟ	6
ΚΕΝΥΑ	6
ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ	5
TANZANIA	5
ΝΕΠΑΛ	4
ΓΟΥΙΝΕΑ	4
ΓΑΛΛΙΑ	4
ΚΑΜΕΡΟΥΝ	4
ΛΑΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΟΝΓΚΟ	4
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	4
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	3
ΛΙΒΕΡΙΑ	3
ΧΙΛΗ	3
ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	3
ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ	3
ΣΙΕΡΑ ΛΕΟΝΕ	3
ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ	3
ΔΑΝΙΑ	3
ΙΟΡΔΑΝΙΑ	3
ΕΡΥΘΡΑΙΑ	2
ΛΕΤΤΟΝΙΑ	2

ΙΣΡΑΗΛ	2
ΡΟΥΑΝΤΑ	2
ΚΑΝΑΔΑΣ	2
ΑΥΣΤΡΙΑ	2
ΕΣΘΟΝΙΑ	2
ΟΥΓΚΑΝΤΑ	2
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	2
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	2
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1
ΓΚΑΜΠΙΑ	1
ΤΟΝΓΚΟ	1
ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	1
ΠΑΝΑΜΑΣ	1
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	1
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	1
ΒΟΖΝΙΑ & ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	1
ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ	1
ΣΕΥΧΕΛΛΕΣ	1
ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ	1
ΜΕΞΙΚΟ	1
ΒΙΕΤΝΑΜ	1
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	1
ΓΚΑΜΠΙΟΝ	1
ΚΟΜΟΡΕΣ	1
ΚΟΥΒΕΙΤ	1
ΤΟΥΡΚΜΕΚΙΣΤΑΝ	1
ΜΟΓΓΟΛΙΑ	1
ΝΙΓΗΡΑΣ	1
ΣΥΝΟΛΟ	13.218

*Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 71778/13/511278 από 09-04-2013 διαταγή μας, οι αποφάσεις απέλασης-επιστροφής που εκδίδονται σε βάρος υπηκόων Συρίας αναστέλλονται και ως εκ τούτου δεν απελούνται λόγω του γνωστού προβλήματος που υφίσταται στη χώρα αυτή. Ο συγκεκριμένος αριθμός αφορά υπηκόους Συρίας που αναχώρησαν οικειοθελώς από την χώρα μας με προορισμό κυρίως την Κωνσταντινούπολη ή άλλες χώρες (τρίτες) κατόπιν επιθυμίας τους. Το Γραφείο Τύπου παρακαλείται να το μνημονεύει στην ανάρτηση στην ιστοσελίδα της ΕΛ.ΑΣ..

